

Rethink

Stora Enso 2013

NUMERO 4
MUUTOS JA
MAHDOLLISUUS

Liite Tiedot & luvut 2013

”Missä

on Stora Enson tulevaisuus?”

ja muita kysymyksiä, joita te esitte.

Tae laadusta.

Tämä vuosikertomus on painettu LumiArt ja LumiSilk -taidepainopapereille, jotka vievät laadun ja suorituskyvyn täysin uudelle tasolle. LumiArtin ja LumiSilkin ainutlaatuisten ominaisuuksien ansiosta ne ovat ihanteellisia painotöihin, joissa vaaditaan korkeaa laatua kuvantoistolta ja tekstien painojäljeltä. Lumi määrittelee laadun taidepainamisessa uudelleen.

Lumi-tuoteperhe on vastikään saanut Euroopan merkittävimmän ympäristötunnuksen EU Ecolabelin. Aiemmin Lumelle on jo myönnetty FSC®- ja PEFC™-ympäristösertifikaatit. LumiArtin ja LumiSilkin ympäristöystävällisyys yhdistettynä huippulaatuun muodostaa yhden Stora Enson menestystarinoista.

FSC® Logolisenssin numero: FSC® C015932

Kuva
LUMI PHOTOGRAPHIC
ART AWARDS

Valokuvaaja:
Kunniamaininnan saanut Wawi Navarroza
Kuvasarjasta "Dominion"

Rethink

NUMERO 4 MUUTOS JA MAHDOLLISUUS

PÄÄTOIMITTAJA LAURI PELTOLA

TOIMITUSSIIHTEERI TIINA TUOMAINEN

TOIMITUS IRENA BUSIC, HANNE KARRINAHO, DANDAN LYU, JONAS NORDLUND, EERIKA OLKINUORA, KATJA OLLILA, KIRSI SEPPÄLÄINEN, JENITA SILLANPÄÄ, PATRICIA ONGPIN STEFFA, NIINA STRENG

PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ EERIKA OLKINUORA

KONSEPTI JA SUUNNITTELU MILTON OY

KANSIKUVA SUVI-TUULI KANKAANPÄÄ

STORA ENSO OYJ

PL 309, 00101 HELSINKI

KATUOSOITE KANAVARANTA 1
P. 02046 131

STORA ENSO AB

BOX 70395, SE-107 24 STOCKHOLM,
SVERIGE

KATUOSOITE WORLD TRADE CENTER,
KLARABERGSVIADUKTEN 70
P. +46 1046 46000

STORAENSO.COM

GROUP.COMMUNICATIONS@STORAENSO.COM

Miten tämä lehti tehtiin?

Rethink 2013 on Stora Enson neljäs aikakauslehden muodossa julkaistava vuosikertomus. Halusimme selvittää, mitkä aiheet kiinnostavat Stora Enson sidosryhmiä eniten. Toteutimme heinä–elokuussa 2013 joukkoistetun kyselyn. Sen avulla keräsimme aiheita, jotka sidosryhmiemme mielestä pitäisi nostaa esiin tämänvuotisessa julkaisussa.

Joukkoistettu kysely tuotti yli 200 kysymystä asiakkailta, muilta ulkoisilta sidosryhmiltä sekä työntekijöiltämme. Sidosryhmiämme kiinnostavat aiheet nivottiin tiiviisti mukaan tämän lehden tekemiseen. Poimintoja kysymyksistä näet artikkeleiden yhteydessä.

Jos haluat antaa palautetta lehdestä tai sinulla on meille jotakin muuta sanottavaa, ota yhteyttä: group.communications@storaenso.com

Sisältö

- 4 PÄÄKIRJOITUS**
Minne olemme matkalla?
- 8 LYHYESTI**
- 12 ILMIÖ**
Ruokahävikkiä vastaan
- 14 STRATEGIA**
Paperintuotannon tuolle puolen
- 16 Muutosvoimaa kolmella mantereella**
- 27 Ostosten anatomia**
- 31 Kirjassa riittää virtaa**
- 34 Verhot auki!**
- 38 ILMIÖ**
Suojaa nettiostoksille
- 40 Ryhmähengen voimalla**
- 48 Johtajuus puntarissa**
- 50 Turvallista työpäivää!**
- 54 Keksijät ja kehittäjät**
- 58 Potkuista uuteen paikkaan**
- 60 Intohimona vastuullinen liiketoiminta**
- 64 ILMIÖ**
Kuuleeko kukaan?
- 65 PIKAKELAUS**
Vauhdikasta designia
- 66 ASiantuntijapuheenvuoro**
Vastuullisesti sijoitettu
- 68 Tulevaisuuden kaupunkeja rakentamassa**
- 72 Paperi aistien maailmasta**
- 73 PIKAKELAUS**
Hyvä kiertämään
- 74 KOLUMNI**
Ihmiskunta 2030: 危机
- LIITE**
Tiedot & luvut 2013

16 Muutosvoimaa kolmella mantereella

40 Ryhmähengen voimalla

68 Tulevaisuuden kaupunkeja rakentamassa

VESA LAITINEN

TEEMU KUUSIMURTO

STORA ENSO

Minne olemme matkalla?

Oltuani nyt seitsemän vuotta Stora Enson toimitusjohtajana yksi asia on alkanut vaivata minua. Kyseenalaistanko yhä omat ajatukseni ja näkemysni samoin kuin odotan muiden haastavan omansa? Toiminko itse Rethink-hengen mukaan – kyseenalaistaen ja uudistaen – kuten toimitusjohtajan kuuluu? Mitä jos uskon johonkin, mihin muut sidosryhmät eivät – ei siksi, että jompikumpi olisi oikeassa tai väärässä, vaan siksi, että emme näe, kuule ja koe maailmaa ja tulevaisuutta samalla tavoin?

Mitä jos en kirjoittaisi ja kertoisi tavanomaisista aiheistani vaan ottaisın esille niitä aiheita, joista oma väkemme ja sidosryhmämme haluavat kuulla? Ei siksi, että asioista oltaisiin samaa tai eri mieltä, vaan jotta syntyisi aitoa keskustelua. Viestintä on tärkeää. Mutta vuoropuhelu on vielä tärkeämpää.

Joukkovoimaa

Ajatus ei ollut omani, mutta kun minulle ehdotettiin kysymysten keräämistä sidosryhmiltämme (crowdsourcing) osana neljännen Rethink-lehtemme

toteuttamista, innostuin heti. Selvitetään, mikä sidosryhmiämme huolettaa, kiukuttaa, ilahduttaa – tai mistä he eivät piittaa lainkaan. Ja annetaan heidän kuulla, mitä minä ajattelen niistä asioista. Tässä siis ollaan.

Missä on Stora Enson tulevaisuus?

Tämä kysymys on lehden kannessa. Ymmärrän, että kysymyksellä haetaan sitä, mihin olemme matkalla yrityksenä tai mihin itse olen yhtiötä viemässä. Lyhyt – ja helppo – vastaus kuuluu: olemme matkalla maailmanlaajuiseksi yritykseksi, joka luo uusiutuvien materiaalien avulla lisäarvoa osakkeenomistajille ja sidosryhmille. Tavoitteena on tasainen ja kasvava tuotto rahojaan sijoittaneille osakkeenomistajille – oli summa pieni tai suuri.

Lisäksi haluamme kehittää uusien investointikohteidemme lähellä olevia yhteisöjä, tehdä hyvää ihmisille ja koko planeetalle sitoutumalla uusiutuviin materiaaleihin ja käyttämällä investoinneissamme parasta mahdollista teknologiaa. Haasteena on, että muutoksen tie on koskenut kipeästi moniin ja valitettavasti uskon, että näin tapahtuu vielä jatkosakin. Rakennamme uutta liiketoimintaa ja kapasiteettia alueille, joilla markkinat kasvavat, ja puramme kapasiteettia sieltä, missä markkinat kutistuvat. Muutos rahoitetaan kovalla työllä ja perinteisen liiketoiminnan tuloksilla.

Miksi? Miksi uskon, että näin on toimitava, vaikka se on kivuliasta? Koska näen, että vaihtoehto on vielä pahempi – asiasta saa tuki olla kanssani eri mieltä. Meidän on palveltava niitä asiakkaita ja haettava kasvu niiltä markkinoilta, joilla kysyntää on. Kutistuvilla markkinoilla toimintaa on supistettava. Uskon, että kuka tahansa, mikä yritys tahansa, joka jättää kulutustottumusten tai kysynnän muutokset huomiotta, koska se pelottaa ja tekee kipeää, on tuhon tiellä. Siellä missä kuluttajat haluavat ja tarvitsevat

turvallisempia uusiutuvia pakkauksia elintarvikkeille, juomille ja muille tuotteille – näissähän me olemme vahvoja – sinne me investoimme ja siellä me kasvamme, oli se missä päin maailmaa tahansa. Ja kun näitä samoja kuluttajia eivät enää kiinnosta painetut sanomalehdet, siihenkin on reagoitava – vaikka uusiutuminen merkitsee toiminnan supistamista.

Miksi sitten niin moni henkilöstöstämme kyselee, mihin suuntaan oikein olemme menossa? Uskon, että niiden, joilla on edessä kuuden viikon yt-neuvottelut ja suuri todennäköisyys uran päättymiselle – uran, joka on voinut olla pitkä ja ammatillisesti erikoistunut – on vaikea hyväksyä globaali strategia, jossa puhutaan lisäarvosta ja uusiutuvista materiaaleista. Nähdäkseni tässä tarvitaan uudenlaista vuoropuhelua. Ei puhetta strategioista, tuotoista ja lisäarvon luomisesta vaan todellisuudesta, uudesta todellisuudesta. Ja siitä, miten kohtaamme sen, ei lakisääteisesti kuusi viikkoinen yt-neuvotteluilla vaan vuoropuhelulla.

Puhutaan kuuden viikon sijaan mieluummin seuraavasta kuudesta vuodesta. Keskustellaan niistä ja niiden merkityksestä yhtiölle ja työntekijöille. Kenen olisi viisainta olla töissä vielä muutama vuosi ja jäädä sitten eläkkeelle? Kenen olisi paras lähteä kouluttautumaan uuteen ammattiin, ehkä kokonaan toiselle alalle? Mitä me yhtiönä voimme tehdä omiimme hyväksi, jotta he voisivat itse auttaa itseään? Minkälaisia sitoutumista odotamme ihmisiltämme – sitoutumista muutokseen, ehkä jopa paikkakunnan vaihtoon ja uuteen alkuun?

Jos olet kanssani samaa mieltä siitä, että muutos on välttämätön ja tulee jatkumaan, uudenlaista vuoropuhelua tarvitaan yhtiön sisällä ja sen ulkopuolella. Keskustelu on tarpeen etenkin Euroopassa, jossa moni nuori on menettänyt mahdollisuutensa rakentaa tulevaisuuttaan ennen kuin on päässyt edes alkuun. Heissä kuitenkin on Euroopan tulevaisuus.

Jouko Karvinen on Stora Enson toimitusjohtajana kahdeksatta vuotta.

Välittekö vähääkään henkilöstöstänne?

Välitänkö ihmisistä? Tämä on yksi niistä kysymyksistä, joita Rethinkin kysely toi eteeni. Kysymys on oikeutettu, olihan 2013 taas yksi uudelleenjärjestelyjen, kapasiteettileikkausten ja henkilöstövähennysten vuosi. Vastaukseni on kyllä, mutta viime kädessä se jää muiden arviotavaksi. Kerronpa kuitenkin omia tuntejani seitsemän vuoden pestin jälkeen, kun Euroopasta on karsittu yli 15 000 työpaikkaa ja samanaikaisesti kehittyviin

Kyseenalaistanko yhä omat ajatukseni ja näkemysni samoin kuin odotan muiden haastavan omansa? Toiminko itse Rethink-hengen mukaan – kyseenalaistaen ja uudistaen – kuten toimitusjohtajan kuuluu?

Meidän ei pitäisi taistella niinkään tehtaiden vaan pikemmin niiden ihmisten puolesta, jotka joutuvat kohtaamaan uuden todellisuuden.

talouksiin on luotu tuhansia uusia. Onko se reilua? Ei. Työnsä menettäneiden ja heidän perheidensä näkökulmasta se ei ole reilua. Olen nähnyt ja kuullut tämän lähestulkoon jokaisella sulkemallamme paperikoneella tai tehtaalla. Reilua se ei ole varsinkaan siksi, että näillä ihmisillä ei juuri ole ollut mahdollisuuksia vaikuttaa ratkaisujen syihin, kuten kulutuskysyntään, kuljetusmatkaan markkinoille tai raaka-ainekustannuksiin.

Jos ratkaisu kerran on epäreilu yksittäiselle ihmiselle ja paikkakunnalle, voiko se olla osakkeenomistajien ja jäljelle jäävien työntekijöiden kannalta oikea? Mielestäni voi, mutta ainoastaan siinä tapauksessa, että yhtiön säilyvät osat todella muuttuvat lisäarvoa tuottavaksi ja myös työpaikkoja synnyttäväksi uusiutuvien materiaalien yritykseksi – yritykseksi, joka edelleen pystyy tarjoamaan lisäarvoa ja luomaan kaikkia osapuolia hyödyttäviä mahdollisuuksia yhteistyössä ympäröivien yhteisöjen kanssa.

En sano, että tarkoitus pyhittää keinot. Se ei ole tämän tarinan opetus. Tarkoitan, että meidän, minun ja kollegoiden ei pitäisi taistella niinkään tehtaiden vaan pikemmin niiden ihmisten puolesta, jotka joutuvat kohtaamaan uuden todellisuuden. Se on mahdollista ainoastaan lisäämällä avoimuutta ja varautumalla hyvissä ajoin epävarmaan tulevaisuuteen, kuten edellä kirjoitin.

Miten Stora Enso eroaa kilpailijoistaan?

Joukkoistaminen toi eteeni myös kysymyksen, miten Stora Enso eroaa muista

yrityksistä. Millä ansioilla Stora Ensolla on oikeus voittaa? Sitä minun ja kaikkien storaensolaisten onkin syytä pohtia päivittäin. Lyhyt vastaukseni kuuluu: parantamisen varaa on vielä. Ja tässä kohtaa koen jossain määrin epäonnistuneeni, kun ottaa huomioon kokemukseni kahdelta hyvin innovatiiviselta toimialalta. Meillä on hienoja esimerkkejä ja tarinoita tuoteinnovaatioista – rakentamisen ratkaisuksista PrimaPressiin, mikrofibriloiutuun selluun ja ligniinin erotukseen – mutta ne ovat vasta nupullaan, kuin taimet metsässä. Niiden varttuminen vie aikansa, ei 70 vuotta niin kuin pohjoismaisella havupuulla, mutta vuosia kuitenkin. Meidän on saatava lisää innovaatioita talon sisältä maailmalle.

Ehkä ei pidä niinkään lähteä liikkeelle raaka-aineesta ja yrittää keksiä, miten puusta tai nykyisistä tai uudistetuista tehtaistamme saataisiin irti enemmän. Lähtökohdaksi pitäisi ottaa markkinoiden tarpeet – ehkä vasta hahmottumassa olevat kuluttajien tarpeet – ja työstää niistä käsin, usein yhdessä kumppaneiden kanssa, tuotteita ja materiaaleja mahdollisimman joustavasti ja mini-maalilla pääomilla ja kustannuksilla. On selvitettävä, miten voimme luoda lisäarvoa muista erottuvalla tavalla ja puolustaa kilpailuasemaamme paitsi muita tuotteita ja tekniikoita, myös uusia kilpailijoita vastaan. Ja sitten on edettävä nopeammin kuin koskaan. Toisaalta pitää puolustaa aineetonta omaisuutta, toisaalta on haettava yhteistyökumppaneita muilta toimialoilta silloin, kun oma tietämys ja mahdollisuudet eivät riitä.

Näitä uusia alkuja on ruokittava divisioonien omien erikoisalojen innovaatiojohtajuudella ja koko konsernin läpäisevillä innovaatiokatselmuksilla. En halua luvata liikoja, mutta Biomaterials-divisioonassa kuluneen vuoden aikana näkemäni kehitystyö on antanut itselleni toivoa, että vuoden kuluttua saamme kirjoittaa jo enemmän innovaatioidemme tuloksista.

Onko meillä varaa investoida lisää innovaatioihin? Kyllä on. Ongelma ei oikeastaan ole raha vaan valinnan vaikeus: ei ole kysymys investointien määrästä vaan laadusta. Pitää löytää oikeat kohteet ja investoida aggressiivisesti, saada tuloksia nopeasti – ainakin kilpailijoita nopeammin.

Toisaalta innovaatioita tai kilpailijoista erottumista ei mielestäni pidä katsoa vain tuotteiden kannalta. Tuijotamme helposti liikaa sisäisiin tehostamistoimenpiteisiin tai alan benchmarktoimijoiden tuloksiin. Mielestäni meidän tulee tarkastella kriittisemmin arvoketjumme kaikkia prosesseja ja verrata niitä maailman parhaisiin yrityksiin, myös muihin toimialoihin, koska omamme ei ole kaikessa paras. Tavoittemme ei voi olla samanlaisuus vaan erilaisuus asiakkaiden silmissä.

Muuttuuko yrityksen suunta joka vuosi?

Meiltä kysyttiin myös, miksi koko ajan pitää muuttua. Organisaatiouudistuksia, uusia johtajia, muutoksia toisensa perään. Moni tuntuu kaipaavan entisaikojen tasaisuutta ja pysyvyyttä, hitaita muutoksia. Joidenkin mielestä on jopa soudettu ja huovattu keskittämisen ja hajauttamisen välillä. Mielestäni muutoksemme on ollut riittämätön, liian hidas ja liian pinnallinen. Itse asiassa olen sitä mieltä, että toimimalla nopeammin olisimme kenties vältäneet eräitä vaikeuksia ja ikäviä toimenpiteitä, joiden eteen olemme joutuneet.

En väitä, että kaikki päätöksemme ja omat päätökseni ovat aina olleet oikeita. Olen sitä mieltä, että tehtyjä päätöksiä pitää tarvittaessa uskaltaa rohkeasti ja epäroimättä korjata, oli tuloksena jotain enemmän, vähemmän tai jotain aivan muuta. Korjauksen tekoa ei pidä nähdä epäonnistumisena. Todellista epäonnistumista on kyyryttömyys tehdä päätöksiä ja tarttua toimeen aiempien, toisissa olosuhteissa tehtyjen päätösten ja omien virheiden korjaamiseksi.

Tavoitteena on ollut hajauttaa liiketoimintoja, jotka nyt kulkevat divisioonien ja niiden alaisten liiketoimintayksiköiden nimellä. Viedään resurssit ja toiminta lähelle asiakkaita sinne, missä lisäarvo luodaan – kunhan samalla pidetään huoli mittakaavaeduista ja määrättyjen erikoisalojen asiantuntemuksesta. Divisioonilla pitää olla selvä vastuu asiakkaistaan, investoinneistaan ja tuloksestaan. Samalla olemme selkeästi viestittäneet, että koko henkilöstö on töissä nimenomaan Stora Ensolla, joten väkeämme kannustetaan myös liikkuvuuteen ja tarttumaan mahdollisuuksiin liiketoimintorajoista riippumatta. Johtajuutemme kulmakivet, tarkoituksemme, toimintaohjeemme, yleiset eettiset periaattemme ja ennen muuta vastuullisuuslupauksemme ovat yhdet ja samat koko Stora Ensossa.

En usko, että muutokset tulevat koskaan loppumaan, joten meidän on löydettävä uusia tapoja tehdä muutoksesta myönteisempi, osana matkaamme kohti tulevaa ja myös ihmisiämme ajatellen. Haluan vilpittömästi onnitella väkeämme siitä taipumattomasta sitkeydestä ja taisteluhengestä, jota he ovat osoittaneet näinä seitsemänä vuotena, joina me – ja koko toimiala – olemme saaneet oppia kantapään kautta, että vanha lääke ei enää tepsii: huonoista ajoista ei enää selvitä vain odottelemalla hyviä aikoja.

Nyt on kysymys siitä, kuka pystyy luomaan oman menestymisensä edellytykset ja kuka ei. Mikä siis erottaa meidät muista? Ihmisemme, vain ihmisemme, väitän minä. Tietysti tuotteet, aineeton pääoma ja strategiatkin ovat tärkeitä, mutta ne ovat kaikki lähtöisin ihmisistämme. Kuten aivan kaikki muukin. Tähän ajatukseen on hyvä lopettaa ja kiittää lojaalia ja ahkeraa väkeämme taas yhden haastavan ja tapahtumarikkaan vuoden taipaleesta tiellä kohti tulevaisuutta. Matka jatkuu.

Jouko

Lyhyesti

Montes del Plata tukee maaseudun nuoria

Stora Enson yhteisyritys Montes del Plata on ryhtynyt yhteistyöhön Uruguayn maaseudun nuoria viljelijöitä tukevan Movimiento de la Juventud Agraria (Maatalousnuoret) -järjestön kanssa, joka kannustaa nuoria ryhtymään maanviljelijöiksi Uruguayn syrjäseuduille. Aluksi yhteistyön painopisteessä ovat paikalliset maatalouskerhot ja Ovine-ohjelma, joka järjestää nuorille viljelijöille 10–20 vasikan ”pankkilainoja” viideksi vuodeksi. Lisäksi ohjelma avustaa viljelijöitä maan hankinnassa ja yleisemmin esimerkiksi asioinnissa pankkien ja paikallishallinnon kanssa.

Ajan mittaan yhteistyön tavoitteena on etsiä uusia ansaitsemismahdollisuuksia nuorille viljelijöille, jotta heidän ei tarvitse muuttaa pois kotiseudultaan. Samalla etsitään uusia mahdollisuuksia yhteisen arvon tuottamiseen puunviljelyn ja maatalouden välillä. Myös Montes del Platan Productive Integration -ohjelmaa kehitetään entisestään. Ohjelmassa on mukana yli 200 paikallista, lähinnä pientä tai keskisuurta itsenäistä tuottajaa tai osuuskunnan jäsentä.

Ikkunankarmit maailmaan

Etsipä silmiisi lähin ikkuna ja tarkastele sitä. Todennäköisesti huomaat ensimmäiseksi maiseman, jonka näet ikkunan läpi. Mutta katso nyt ikkunaa tarkemmin. Millaiset karmit siinä on? Minkä väriset ne ovat? Ovatko ne leveät vai kapeat? Entä oletko miettinyt mistä ne tulevat?

Stora Enso on Euroopan suurin ikkuna- ja ovikomponenttien valmistaja. Joka vuosi Stora Enson pohjoisilta sahoilta lähtee noin 160 000 kuutiota ikkuna- ja ovikomponentteja Euroopan johtaville ikkunavalmistajille.

Maailman miljoonat ikkunat herättävät yleensä tunteita vasta kun on aika pestä ne. Urakassa kannattaa noudattaa isoäidin niksiä: parhaan kiillon ikkunalaseihin saat kun pesun jälkeen hankaat ne kuivaksi sanomalehdellä.

Stora Enson uudet digitaaliset palvelut käytettävissä

Stora Enson digitaaliset palvelut päivittyvät vuoden 2014 alussa. Muutoksista näkyvimpiä ovat konsernin ja liiketoimintojen uudet internet-sivustot.

Tutustu uusiin kotisivuihimme:

storaenso.com

printingandreading.storaenso.com

renewablepackaging.storaenso.com

buildingandliving.storaenso.com

biomaterials.storaenso.com

storaensometsa.fi

storaensoskog.se

Kevyempiä lääkepakkauksia

Lääketeollisuudelle tarjoutuu mahdollisuus ottaa käyttöön entistä kevyempiä pakkauksia. Stora Enson 215-grammainen Tambrite-kartonki keventää pakkausta, säästää kustannuksia ja pienentää ympäristövaikutuksia koko toimitusketjussa tuotteen elinkaaren loppuun saakka.

Sellua ilman fossiilisia polttoaineita

Itä-Suomessa sijaitsevan Stora Enson Enocellin sellutehtaan tavoitteena on toiminta ilman fossiilisia polttoaineita. Tätä varten tehtaalle tehdään noin 13,5 miljoonan euron investointi, jonka myötä noin 85 prosenttia meesauunissa poltettavasta polttoöljystä pystytään korvaamaan sahanpurulla, jota saadaan pääasiassa läheisiltä Stora Enson Uimaharjun ja Kiteen sahoilta.

Stora Enso osti Enocellin voimalaitoksen Fortumilta joulukuussa 2013.

Uusia polkuja Stora Ensolle

Vuonna 2013 kaikilla Stora Enson työntekijöillä oli jälleen tilaisuus hakea ohjelmaan, jonka tavoitteena on kehittää Stora Ensoa ja haastaa konsernin johtoryhmä. Pathbuilders-ohjelmaan valittiin yli 200 hakijan joukosta 12 työntekijää. Heidän tehtävänä on tarttua kriittisiin liiketoiminnan haasteisiin, joita on esimerkiksi ruokahävikin vähentämiseen liittyvien liiketoimintamahdollisuuksien etsiminen yhteistyössä Biomaterialsin johtoryhmän kanssa. Seitsemän kuukautta kestävässä ohjelmassa on yhteistyökumppanina maineikas bisneskoulu IMD.

FINNLAND. AAMU.
FINNLAND. BIBLIOTHEK.
FINNLAND. COOL.
FINNLAND. DRÖM.
FRANKFURT BOOK FAIR.
GUEST OF HONOUR 2014.

Cool. Cooler. Finland!

Frankfurtin vuoden 2014 kirjajamessujen teemamaa Suomi esittyy huumorin ja viileän asenteen merkeissä – ja yli sadan uuden saksannoksen voimalla. Varaa kalenteriin 8.–12.10.2014 ja liity 300 000 kirjojen ystävän joukkoon!

FRANKFURT BOOK FAIR

Ruokahävikkiä vähentävä pakkaus

Ruotsalaisissa suurkeittiöissä ja ravintoloissa heitetään vuosittain noin 170 000 tonnia ruokaa roskiin. Stora Enso ja Ruotsin Packaging Arena lyöttäytyivät yhteen VINNOVAn (Ruotsin Innovaatiotoimisto) kanssa ja yhdessä toimijat kehittivät ratkaisun, jolla valtavaa hävikkiä voidaan vähentää ja sen taloudellisia sekä ekologisia haittavaikutuksia pienentää.

Ratkaisu on konsepti nimeltään Boxa. Kyseessä on tyylikäs, kokoontaitettava laatikko, joka on valmistettu Stora Enson Trayforma-kartongista.

Karlstadilaisessa ravintolassa testattu konsepti sai myönteistä palautetta niin ravintolahenkilökunnalta kuin asiakkailtakin. Boxa tarjoaa asiakkaille kätevän tavan pakata ruoka ravintolassa itse ja viedä loput annoksesta kotiin myöhemmin nautittavaksi.

FLYO+: Uusia paperituotteita mainostajille

Mainostajat ovat siirtymässä kalliimmista paperilaaduista sanomalehtipaperiin, mutta eivät silti halua tinkiä mainoslehtisten ja liitteiden laadusta. NykYTEKNIKALLA korkealaatuisia nelivärikuvia voidaan painaa myös sanomalehtipaperille.

Yksi esimerkki asiakkaiden toiveiden mukaan kehitetystä paperilaadusta on Stora Enson saksalaisen Sachsenin tehtaan täysin kierrätyskuidusta valmistama Flyo+. Sen erityisen sileäksi kalanteroitu pinta soveltuu hyvin niin mainoslehtisiin kuin muuhunkin printtimainontaan.

Puutarha paketissa

Stora Enson ja Fiskarsin yhteistyössä kehittämä pöytäpuutarhapakkaus palkittiin pohjoismaisessa Scanstar-pakkauskilpailussa vuonna 2013. Pakkausta kiitettiin muun muassa poikkeuksellisen hyvästä suunnittelusta ja materiaalinkäytöstä sekä elegantista viimeistelystä.

Scanstarin ohella Kitchengarden-aaltopahvipakkaus on voittanut pakkausalalla arvostetun maailmanlaajuisen WorldStar-pakkauspalkinnon. WorldStar voidaan myöntää ainoastaan sellaisille pakkauksille, jotka ovat jo saaneet tunnustusta kansallisissa tai alueellisissa kilpailuissa.

STORA ENSO

SUVI-TUULI KANKAANPÄÄ

Uusi talousjohtaja

Seppo Parvi aloitti helmikuun 2014 alussa uudessa tehtävässä Stora Enson talousjohtajana (Chief Financial Officer). Hänellä on monen vuoden kokemus taloushallinnon ja liikkeenjohdon tehtävistä sellu-, paperi- ja pakkausteollisuudessa. Voit lukea lisää Stora Enson ylimmästä johdosta tämän lehden lopussa olevasta Tiedot & luvut -liitteestä.

Munat samaan koriin

Keski-Venäjällä myytävän Leto-brändin 20 kananmunan kennopakkauksen menekki kasvoi muutamassa kuukaudessa peräti 40 prosenttia. Uudelleen muotoillun pakkauksen suunnittelivat vuonna 2013 Epicur ja Stora Enso Designstudio.

EPICUR

MATTIAS BRÄNNSTRÖM

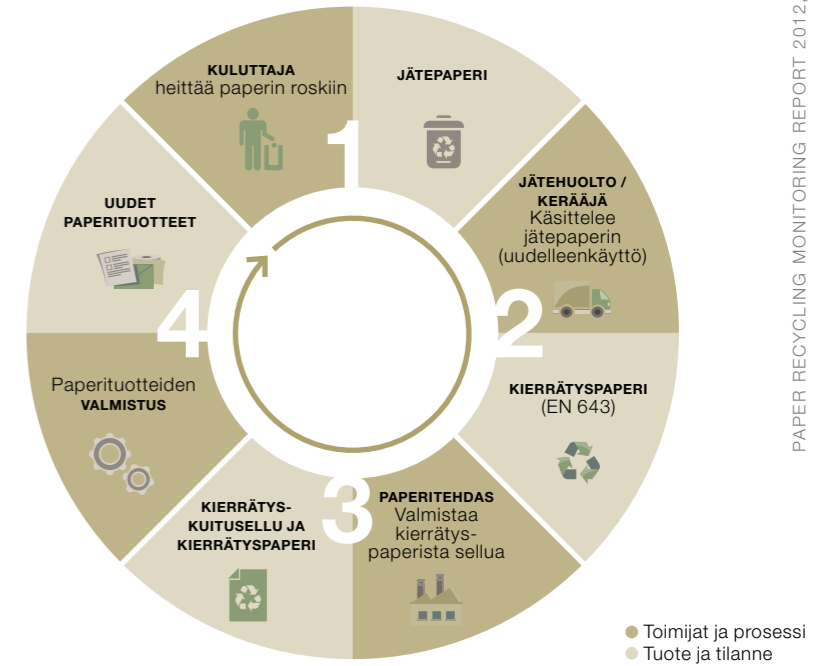
Ekologista rakentamista hiihdon MM-kisoihin

Stora Ensolla on vankka perinne Ruotsin Falunissa järjestettävien pohjoismaisten hiihtolajien MM-kisojen tukijana. Lugnet Arenalle rakennettavan ekologisen talon myötä yhteistyö nousee seuraavalle tasolle.

Kaksikerroksinen puurunkoinen rakennus toteutetaan ristiinliimatuista CLT-elementeistä. CLT-elementtien ansiosta talon rakennustyöt kestävät kokonaisuudessaan ainoastaan kuusi kuukautta.

Seuraavan kerran hiihdon MM-kilpailut järjestetään Falunissa vuonna 2015.

Paperinkierrätys – kuka tekee mitä?

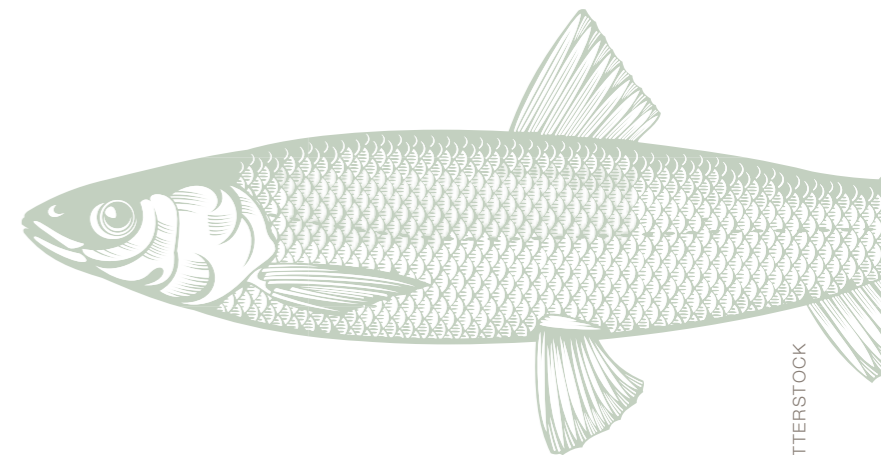
PAPER RECYCLING MONITORING REPORT 2012, ERPC

Kalat kunnossa

Kalat ovat yksi parhaista veden laadun indikaattoreista. Siksi Imatran lähivesi-alueilla on tehty kalojen tarkkailututkimusta alueen suurten metsäteollisuuden yritysten yhteisestä aloitteesta. Paikallisalueen kalatalouskeskus tutkii Suomessa Etelä-Saimaan ja Vuoksen alueen kalakantoja aina Stora Enson Imatran tehtaiden edustalle saakka. Tarkkailussa kerätään tietoa kalalajeista, kalojen määrästä ja kalastuksesta teollisuuden vaikutusalueilla ja kuormittamattomilla alueilla.

Tutkimuksen mukaan Imatran tehtaiden edustan veden laatu on parantunut jatkuvasti. Suurimmat muikkusaaliit on saatu 2000-luvulla.

Lähivesien kalakantoja tutkitaan tehtaan toimeksiannosta myös muilla Stora Enson tehdaspaiikkakunnilla, kuten Ruotsin Hyltessä, jossa Nissan-joen ylä- ja alajuoksulla vuonna 2013 tehdystä tutkimuksesta ei havaittu tehdastoiminnalla olleen merkittäviä ympäristövaikutuksia kalakantoihin.

SHUTTERSTOCK

ILMIÖ

Ruoka- hävikkiä vastaan

YK:n julkaiseman raportin mukaan kaiken maailmassa hukkaan heitetyn ruoan ilmastovaikutus vastaa 3,3 miljardia tonnia hiilidioksidia. Se tarkoittaa, että lähes 30 prosenttia maapallon peltoalasta viljellään turhaan.

Raportin mukaan ruokaa heitetään hukkaan yhtä paljon teollisuusmaissa ja kehitysmaissa. Kehitysmaissa yli 40 prosenttia ruokahävikistä syntyy sadonkorjuu- tai valmistusvaiheessa, mutta teollisuusmaissa sama määrä hävikkiä syntyy vähittäis- ja kuluttajaportaassa.

Stora Enso on mukana Messe Düsseldorfin ja YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) yhteisessä maailmanlaajuisessa SAVE FOOD -aloitteessa, jonka tavoitteena on vähentää ruokahävikkiä ja elintarvikejätettä kannustamalla teollisuuden, politiikan ja tutkimuksen aloilla toimivia tahoja kehittämään ongelmaan ratkaisuja elintarvikeketjun kaikissa vaiheissa.

Sopiva ja oikein valittu uusiutuviin materiaaleihin pohjautuva pakkaus on ratkaisun yksi osa. **rethink.**

Paperintuotannon tuolle puolen

Stora Enso on muutosmatkalla eurooppalaisesta sellun- ja paperintuottajasta kasvumarkkinoilla toimivaksi arvoa tuottavaksi uusiutuvien materiaalien yhtiöksi. Yhtiö tekee uusia aluevaltauksia uusiutuvan raaka-aineen käytön edelläkävijänä.

TEKSTI TIINA TUOMAINEN KUVITUS ANTON YARKIN

Muutos uusiutuvien materiaalien yritykseksi kasvavilla markkinoilla edellyttää Stora Ensolta uudenlaista toimintatapaa ja asiakkaiden palvelemista uusilla, entuudestaan tuntemattomilla markkinoilla. Samalla Stora Enso on siirtymässä tuotelähtöisyydestä markkinalähtöisyyteen ja tarjoaa asiakkailleen uusiutuviin materiaaleihin perustuvia innovatiivisia ratkaisuja.

Myös organisaation on muututtava: pystyäkseen paremmin vastaamaan muuttuviin asiakastarpeisiin ja pärjätäkseen yhä haastavammassa kilpailutilanteessa konsernin on jatkuvasti uudistettava rakenteitaan. Uudistus tapahtuu esimerkiksi organisaatorakenteita keventämällä ja toimintoja ulkoistamalla. Ydinliiketoimintaan kuulumattomia omaisuuseriä myydään. Samalla liiketoimintojen keskinäinen riippuvuus vähenee ja arvoa luovat liiketoiminnot pystyvät keskittymään voimakkaammin kasvuun.

Muutosvoimat

Digitaalinen vallankumous ja sen vaikutus paperinkulutukseen eri puolilla maailmaa on merkittävä muutosvoima. Vaikka paperia tarvitaan aina, on selvää, että kasvuhakuiselle yhtiölle pienenevä kulutus asettaa haasteita.

Myös maailma ympärillämme muuttuu. Väestönkasvun, energiankulutuksen ja ilmastonmuutoksen kaltaiset megatrendit etenevät vääjäämättä – riippumatta toiminnastamme – ja muovaavat tulevaa toimintaympäristöä.

Yrityksenä Stora Ensolta on hyvät lähtökohdat vastata muuttuviin tarpeisiin ja tarjota kestäviä ratkaisuja: puu on monipuolinen materiaali, josta voidaan valmistaa kilpailukykyisiä, kiinnostavia ja kierrätettäviä tuotteita.

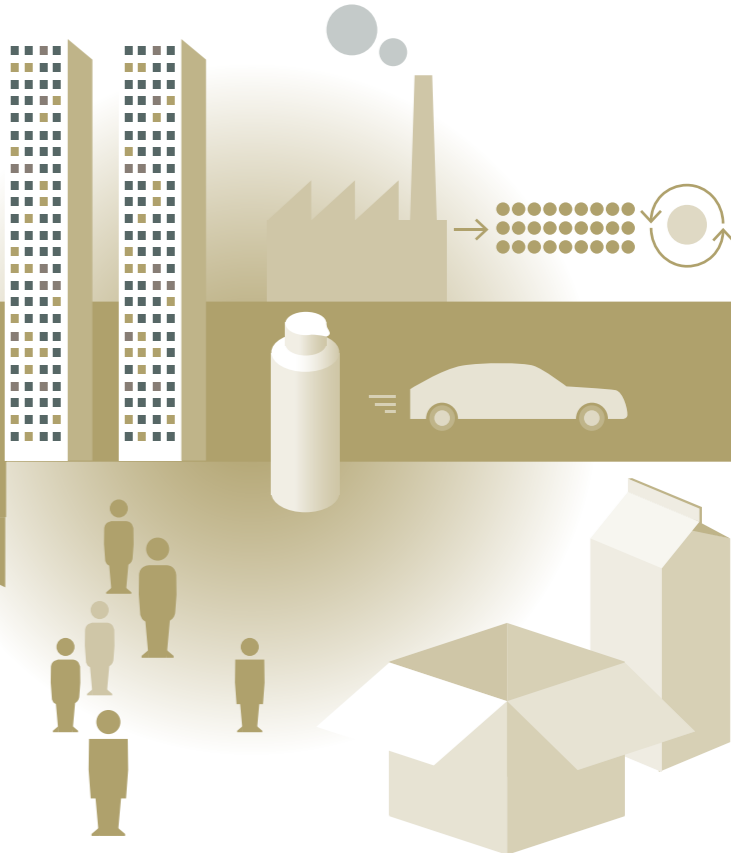
TOIMI IHMISTEN JA PLANEETAN HYVÄKSI

Uusiutuvia ratkaisuja

Maapallon väkiluvun kasvu lisää päivittäistuotteiden kysyntää. Puuviljelmiin perustuva uusi sellutehdas Uruguayssa takaa, että Stora Enso on valmis vastaamaan hygieni- ja kartonkituotteisiin tarvittavan raaka-aineen lisääntyvään kysyntään.

Väestönkasvun lisäksi tarve säästää luonnonvaroja ja kuluttajien lisääntyvä ympäristötietoisuus ohjaavat uusiutuvien pakkausten kysyntää. Stora Enson tärkeimmät investoinnit kohdistuvatkin kasvumarkkinoihin, kuten Kiinaan ja Pakistaniin.

Myös Euroopassa pakkaustarpeet muuttuvat muun muassa verkkokaupan kasvattaessa suosiotaan kuluttajien keskuudessa. Stora Enson vankka asema ja uudet investoinnit – esimerkiksi Puolan uusi aaltopahvin raaka-ainetta valmistava kone – takaavat, että strategiamme ydin perustuu kuluttajatottumusten muutoksiin.

Puu on myös tulevaisuuden rakennusmateriaali. Innovatiiviset ratkaisut, kuten ristiinliimattu massiivipuu (CLT), ovat kilpailukykyisiä, tukevat kestävästi kehitystä ja säästävät kustannuksia. CLT myös nopeuttaa rakentamista.

Enemmän vähemmällä

Stora Enso täydentää nykyistä tuote- ja ratkaisuvaihtoehtojaan uudistamalla raaka-aineidensa hyödyntämistapoja. Yhtiöllä on käytettävissään uusiutuva raaka-ainepohja ja kyky kehittää innovatiivisia tuotteita, joissa yhdistyvät kuluttajien tarpeet ja kestävä kehitys mukaiset materiaalit.

Stora Enson Sunilan ja Enocellin sellutehtaat ovat jo viemässä tuotantoaan uusille urille. Sunilassa uusien tuotteiden perustana on selluntuotannon sivutuotteena syntyvä ligniini. Se on osoittanut erinomaisia mahdollisuuksia uusiutuvana vaihtoehtona esimerkiksi rakennus- ja autoteollisuudessa käytettäville fossiilisille raaka-aineille.

Sellua käytetään jatkossakin paperin- ja kartonginvalmistukseen, mutta sen käyttö monipuolistuu. Enocellin sellutehtaan keittoprosessissa syntyvää liukosellua hyödynnetään uusilla markkinoilla, kuten tekstiili-, elintarvike- ja lääketeollisuudessa. Puun syvällisestä tutkimisesta ja ymmärtämisestä kumpuaa uusia kiinnostavia tulevaisuuden sovelluksia.

Stora Enso osallistuu sidosryhmiä muutosprosessiinsa eri puolilla maailmaa. Yhteisen arvon luominen paikallisyhteisöjen kanssa on olennainen osa muutosprosessia. Stora Enso jatkaa matkaansa kohti tarkoituksensa "Toimi ihmisten ja planeetan hyväksi" toteuttamista. Tietä viitoittavat yhtiön arvot "Johda" ja "Toimi oikein". **rethink.**

Tätä meiltä kysyttiin

Mitä tulevaisuus näyttää?

Tätä meiltä kysyttiin

Mihin tämä yritys haluaa päästä?

ENERGIANKULUTUS

DIGITAALINEN VALLANKUMOUS

ILMASTONMUUTOS

JOHDA TOIMI OIKEIN

VÄESTÖNKASVU

Muutosvoimaa kolmella mantereella

Montes del Plata

Tulevaisuudessa Stora Enso palvelee asiakkaita uusilla maantieteellisillä alueilla ja uusilla teollisuuden aloilla. Stora Enson muutos kasvumarkkinoihin keskittyväksi uusiutuvien materiaalien yhtiöksi on tulossa todeksi eri puolilla maapalloa: Montes del Platassa Uruguayssa, Guangxissa Kiinassa ja Sunilassa Suomessa.

TEKSTI TIINA TUOMAINEN, IRENA BUSIC, DANDAN LYU, KIRSI SEPPÄLÄINEN

KUVAT EDUARDO DAVIT, TUOMAS HARJUMAASKOLA, VESA LAITINEN, JOHN LI

Sunila

Guangxi

Tehtaalle johtava uusi tie rakennettiin Montes del Platan ja paikallisten viranomaisten yhteistyönä. Se parantaa liikenneturvallisuutta ja poistaa raskaan läpikulkuliikenteen läheisestä Conchillasin kaupungista.

Montes del Plata

Valtavien mahdollisuuksien kaupunki

Valtatie 55:n vastapäällystetty jatke johtaa suoraan Punta Pereiraan ja Montes del Platan sellutehtaalle. Kun tehdasta lähestyy, edessä näyttää levittäytyvän kokonainen kaupunki korkealle taivasiin kurkottavine rakennuksineen.

Tehdasalueella on kokoa 361 hehtaaria – yli 350 jalkapallokentän verran. Kävely alueen ympäri kerryttäisi askelmittariin kahdeksan kilometrin matkan. Tehtaanjohtaja **Hector Aranedalla** riittää läänii vieraille esiteltäväksi.

Alueella käy kova kuhina, sillä meneillään on varsinaisen tuotannon käynnistämistä edeltävä käyttöönotto- ja ylösajovaihe. "Sellutehdasta ei käynnistetä napin painalluksella; se vaatii systemaattista työtä, joka voi kestää kolmesta kuuteen kuukautta", Araneda kertoo.

"Käyttöönotto vaatii tarkkaa koordinaointia eri osapuolten kesken, ja turvallisuus on erittäin tärkeä näkökohta", Hector Araneda painottaa.

Suuntana kasvumarkkinat

Montes del Platan sellutehdas tuottaa eukalyptussellua maailmanmarkkinoille. Araucon kanssa perustettu yhteisyritys on merkittävä osa Stora Enson kasvumarkkinastrategiaa ja muutosta uusiutuviin materiaaleihin keskittyväksi yhtiöksi.

"Uruguay on sellutehtaalle ihanteellinen sijoituspaikka. Ilmasto on suotuisa eukalyptuspuille, jotka kasvavat hakkuukypsiksi noin kymmenessä vuodessa. Uruguayn maantieteellinen sijainti antaa Montes del Platalle lisäksi merkittävän kilpailuedun", toteaa Stora Enson Biomaterials-divisioonan johtaja **Juan Bueno**.

"Montes del Plata tuottaa erikoissellua pehmo-paperi- ja erikoispaperimarkkinoille. Se täydentää hyvin strategiaamme, jonka mukaan pyrimme keskittymään voimakkaimmin kasvaviin markkinasegmentteihin."

Globaalit megatrendit, kuten väestönkasvu ja kaupungistuminen, ovat lisänneet monien sellupohjaisten tuotteiden kysyntää viime vuosikymmeninä. Yksi kasvavista alueista ovat pehmapaperituotteet, joihin kuuluvat muun muassa wc-paperi, talouspaperi ja lautasliinat.

Markkinatutkimusyhtiö Hawkins Wrightin mukaan pehmapaperimarkkinoiden vuosikasvu on ollut 3–4 prosenttia eli noin miljoona tonnia vuodessa. Pehmapaperin kysyntä on kasvanut kaikkialla maailmassa, mutta erityisesti Kiinassa, jossa kotitalouksien käytävissä olevat tulot ovat lisääntyneet ja kulutustottumukset muuttuneet.

Kasvun odotetaan jatkuvan samansuuruisena myös lähitulevaisuudessa. Kysynnän arvioidaan Kiinassa kasvavan etenkin pehmapaperituotteiden premium-segmentissä, jossa eukalyptussellu on erittäin arvostettu raaka-aine.

Perusteellinen testaus laadun takeena

Täyteen vauhtiin päästyään Montes del Platan tehdas tuottaa maailmanmarkkinoille 1,3 miljoonaa tonnia eukalyptussellua, joka jakautuu puoliksi Stora Enson ja Araucon kesken. Sitä ennen tehtaan käyttöönotto- ja ylösajovaiheet on kuitenkin saatava onnistuneesti päätökseen.

Tätä meiltä kysyttiin

Miten Montes del Platan tehdashanke edistyy?

Käyttöönotto- ja ylösajovaiheissa kaikki laitteistot ja putkistot testataan vedellä ja höyryllä. "Meidän on varmistettava, että kaikki toimii suunnitellusti ja että tehdas on valmis jatkuvaan, turvalliseen ja kestäväan tuotantoon", Araneda sanoo.

Käyttöönotto edellyttää tarkkaa koordinaointia eri osapuolten kesken. Kaikki rakennusvaiheissa mukana olleet näkevät projektin lopputuloksen ja voivat tuntea ylpeyttä työstään. Samalla pitkän koulutuksen läpikäynyt tuotantohenkilöstö pääsee tositoimiin.

Kokemus vailla vertaa

Kun Montes del Platan tehdasta rakennettiin, työmaalla työskenteli samaan aikaan jopa 6 500 ihmistä. Tehdasruokalassa tarjottiin kuukausittain lähes 20 000 kiloa lihaa ja 9 000 kiloa leipää.

Käynnistytyään uusi sellutehdas työllistää suoraan noin 500 ihmistä, mutta sen vaikutukset alueella ovat paljon kauaskantoisemmat. Uruguayn kaltaisessa pienessä maassa näin isolla projektilla on merkittävä vaikutus koko maan työllisyyteen ja taloukehitykseen.

Sellutehtaan rakentamisen kaltaiset suurprojektit ovat myös oiva tilaisuus oppia. "Oppeja voidaan hyödyntää laajemminkin kuin pelkästään tehdasalueen kehittämisessä", Bueno toteaa.

Hän myöntää, että nykytietämyksen perusteella joitakin asioita olisi tehty toisin. Erityisen hankalia ovat olleet aikatauluhaasteet ja viivästykset rakennustöissä.

"Ongelmia on ollut, mutta toisaalta meillä on nyt myös runsaasti kokemusta, jota voimme hyödyntää tulevaisuuden hankkeissa", Bueno sanoo. "Muutaman kuukauden viivästys ei himmennä sitä tosiasiaa, että saamme vuosikausiksi käyttöömmekä erittäin kannattavan sellutehtaan, jossa hyödynnetään osittain täysin uutta tekniikkaa. Lisäksi tehdään loistava sijainti ja oma satama tuovat meille logistista etua."

Stora Ensolla on nyt hyvät edellytykset tarjota asiakkailleen eri sellulajeja; Montes del Platan huippumoderni tehdas on arvokas lisä yhtiön tuotantokapasiteettiin.

"Emme ehkä ole suurin selluyhtiö, mutta voimme tarjota asiakkaillemme kattavan sellulajivalikoiman", Bueno sanoo luottavaisena.

TEHOKAS LOGISTIIKKA MENESTYKSEN TUKENA

Logistiikka on tärkeä tekijä niin sujuvien asiakastoimitusten kuin tehtaan keskeytyksettömän raaka-ainehuollonkin kannalta.

Montes del Platan sellutehtaalle tuodaan tehtaan valmistuttua päivittäin noin 200 kuorma-autolastia raaka-aineita ja muita tarvikkeita. Rekkojen osuus kaikista tehtaalle päivittäin saapuvista puutavaratoimituksista on kuitenkin vain noin 40 prosenttia.

Valtaosa puusta tulee tehtaalle neljällä valtavalla proomulla, joista kunkin kuljetuskapasiteetti vastaa 170 rekkalastia puuta.

Proomut tekevät päivittäin 156 kilometrin matkan logistiikkaterminaliin, joka sijaitsee Montes del Platan tehdasalueelta ylävirtaan sijaitsevien puuviljelmien lähellä.

"Proomut ovat pitkillä matkoilla parempi kuljetusmuoto niin hiilidioksidipäästöjen kuin liikenneturvallisuudenkin suhteen", sanoo tehtaan logistiikkapäällikkö **Ricardo Brunner**.

Montes del Platan lähistöltä tuleva puu kuljetetaan kuorma-autoilla. "Olemme kiinnittäneet paljon huomiota turvallisten ajotapojen opettamiseen", Brunner toteaa. "Kuljettajamme edustavat yhtiötä ajaessaan kaupunkien ja kylien halki."

Montes del Platan saapuvat puukuljetukset hoidetaan suurelta osin vesiteitse. Proomukuljetukset pienentävät myös puunhankinnan ympäristövaikutuksia.

"Päivitetyn suunnitelman ansiosta pääsemme Kiinan kuluttajamarkkinoille nopeammassa aikataulussa", Markus Mannström arvioi.

Guangxi

Kasvumarkkinoiden kyljessä

Kasvumarkkinoihin keskittyminen on Stora Enson muutosprosessin kantava voima. Kiinan voimakkaasti kasvavat markkinat ja sijainti lähellä asiakkaita olivat tekijöitä, jotka saivat Stora Enson tekemään päätöksen integroidun sellu- ja kartonkitehtaan rakentamisesta Beihain kaupungin lähelle Guangxin alueelle Etelä-Kiinaan.

Muutos ja kasvu näkyvät selkeästi Guangxissa, joka on yksi Kiinan rannikon vähiten kehittyneistä maakunnista. Perinteiset kalastusveneet odottavat nousuvettä Beihain edustalla, ja heti niiden takana taivaanrantaan piirtyvät nosturien ja pilvenpiirtäjien siluetit. Guangxin tehdasprojektia johtava **Markus Mannström** on seurannut maassa tapahtunutta muutosta vuodesta 2009.

"Kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen lisäntyessä ja kulutustottumusten muuttuessa pakkaus-kartonkien kysyntä kasvaa Kiinan markkinoilla noin

10 prosentin vuosivauhtia. Meidän on tärkeää lähteä kasvuun mukaan", Mannström korostaa.

Valmistuttuaan Stora Enson uusi kartonkitehdas Guangxissa tuottaa Kiinan markkinoille vuosittain noin 450 000 tonnia neste- ja kuluttajapakkauskartonkia. Määrä on hyvin linjassa Kiinan markkinoiden jatkuvasti kasvavan kysynnän kanssa.

Kaksivaiheinen suunnitelma

Rakennustyöt tehdasalueella ovat vihdoin päässeet alkamaan vuosia kestäneiden valmistelujen jälkeen. Paikalla möyrii yli 100 kaivuria, jotka tasoittavat alueen punertavaa maaperää seuraavaa rakennusvaihetta varten.

"Olemme täällä osallistuaksemme muutokseen – positiiviseen muutokseen", sanoo **Phil Berry**, joka siirtyi äskettäin Stora Enson Guangxin tehtaan yritysvastuujohtajaksi. Berryllä on on takanaan pitkä kokemus Kiinasta ja yritysvastuuasioista. Hän on useiden vuosien ajan auttanut monikansallisia yhtiöitä rakentamaan sidosryhmäsuhteita ja luomaan kestäviä toimitusketjuja Aasiassa.

Toimiminen monikulttuurisessa maassa, jolla on viisikymmentävuotinen historia, ei aina ole ihan yksinkertaista. "Meidän on kunnioitettava paikallista kulttuuria, mutta toisaalta Stora Enso ei tingi omista periaatteistaan", Berry tähdentää.

Rakennussuunnitelma on kokenut matkan varrella muutoksia. Alkuperäinen suunnitelma oli rakentaa samanaikaisesti sekä sellu- että kartonkitehdas. Jotta hygieenisen ja korkealaatuisen kuluttajapakkauskartongin kasvavaan kysyntään pystyttäisiin vastaamaan nopeammin, projekti päätettiin toteuttaa kahdessa vaiheessa. Etusijalla ovat kuluttajapakkauskartonkia valmistavan kartonkikoneen rakentaminen ja siihen liittyvät teolliset investoinnit.

Aikataulumuutos antaa myös lisää aikaa puuhuollon järjestämiseen kestäväällä tavalla yhdessä paikallisyhteisöjen kanssa, kun sellutehtaan puuntarvetta ei tarvitse täyttää välittömästi. Sellutehdas rakennetaan projektin toisessa vaiheessa sen jälkeen, kun kartonkikone on käynnistetty arviolta vuonna 2016.

Pitkäaikainen sijoitus

Onko Kiinaan sijoittaminen kaiken tähän mennessä nähdyn vaivan arvoista? "Se on hyvä kysymys", Mannström vastaa. "Uskomme vahvasti, että näin on."

Stora Enso aloitti toimintansa Etelä-Kiinan Guangxissa 2000-luvun alussa perustamalla alueelle puuviljelmää. Integroidun kartonki- ja sellutehtaan suunnitteluprosessi käynnistyi vuonna 2009.

Isot hankkeet vaativat aina resursseja – paljon pääomaa ja aikaa. Stora Enso on tullut Kiinan markkinoille toimiakseen siellä yhtä pitkäjänteisesti kuin

Suomessa ja Ruotsissa.

Perinteisten elinkeinojen tilalle tulevat uudet ammatit muuttavat yhteiskuntaa Guangxissa ja vaativat uusia taitoja. Mannströmin mukaan vastuullinen yritys osallistuu kehittämiseen tarjoamalla uusia työpaikkoja ja luomalla yhteistä arvoa paikallisyhteisöjen kanssa.

Yksi Guangxin alueen kestävä kehittäminen uusimista askeleista on Stora Enson ja Kemiran yhteinen hanke vastuullisen vedenkäytön edistämiseksi yhteistyössä paikallisyhteisöjen kanssa.

Hankkeen tarkoituksena on löytää uusia ratkaisuja vastuulliseen vedenkäyttöön paikallisille sidosryhmille tehtävillä kyselyillä ja paikallisyhteisöjen oman vesiosuamisen vahvistamisella.

Berryn mukaan Stora Enson tehtävä niin tässä hankkeessa kuin yleisemminkin on tuoda esiin parhaat käytännöt, hallita ympäristövaikutuksia ja varmistaa, että yritys toimii vastuullisena yrityskansalaisena.

Stora Ensolla on vahva osaaminen pakkausmateriaalien valmistajana. Se ei häviä minnekään yhtiön muutosprosessissa, vaan osaamista hyödynnetään myös uusilla markkinoilla, joilla siihen perustuvien tuotteiden kysyntä on voimakkaassa kasvussa. Stora Enson tavoitteena on olla mukana luomassa maailmanluokan metsäteknologiaklusteria Guangxin alueelle.

Jalansijan saavuttaminen ja kehityksen tukeminen avaavat mielenkiintoisia mahdollisuuksia myös tulevaisuudessa.

"Kartonki- ja sellutehtaan valmistuttua meillä on hyvä mahdollisuus seurata kuitupohjaisten tuotteiden kehitystä ja tuoda markkinoille jatkossa myös uusia kestäviä ratkaisuja," Mannström visioi.

Työt Stora Enson Guangxin tehdasalueella alkoivat, kun tarvittavat yhteisyrityssopimukset oli allekirjoitettu.

Tätä meiltä kysyttiin

Onko Kiinan -projekti kaiken tehdyn työn arvoinen?

"NUORET TIKERIT"

Ennen tehtaan käynnistymistä on aika varmistaa, että Guangxin tehtaalla on käytettävissään sujuvan toiminnan edellyttämä ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilökunta. Tästä syystä Stora Enso rekrytoi 119 vastavalmistunutta insinööriä kiinalaisista yliopistoista kahden vuoden perusteelliseen koulutukseen.

"Tavoitteemme on, että tehtaalla on osaava ja taitava henkilökunta. Haluamme myös korostaa yhteishenkeä: on tärkeää saada koko iso ryhmä tekemään yhteistyötä tavoitteiden saavuttamiseksi", sanoo teollisten toimintojen johtaja **Pentti Ilmasti**, jonka alaisuudessa harjoittelijat tulevat ohjelman jälkeen työskentelemään.

Opiskelijoille suunniteltu koulutusohjelma kattaa laajan kirjon aiheita Stora Enson yrityskulttuurista kartonki- ja sellutehtaan prosessin syvälliseen ymmärtämiseen. "Nyt kun olen löytänyt teorian ja käytännön välisen yhteyden, en ole enää yliopisto-opiskelija, vaan ammattitaitoinen teknikko", sanoo **Wang Yichao**, yksi harjoittelijoista.

Koulutukseen kuuluu myös koulutusjaksoja Stora Enson nykyisillä tehtailla Kiinassa ja Euroopassa vuodesta 2014 alkaen.

"Valitsin yrityksen oppiakseni lisää sen vakuuttavista saavutuksista. Pohjoismaisena yrityksenä Stora Ensolla on ihmislähtöinen johtamismalli ja oma ainutlaatuinen yrityskulttuuri", Wang Yichao korostaa.

"Stora Ensolle tulo on elämäni ensimmäinen tärkeä päätös. Olen asunut kotikaupungissani yli 20 vuotta, ja nyt odotan innolla, että pääsen näkemään maailmaa vähän laajemmin", sanoo **Zhang Lijuan**.

"Ohjelma on vasta alkua sille jatkuvalle koulutukselle, jota me kaikki tarvitsemme", Ilmasti toteaa.

"Olen jo oppinut, miten paperiyhtiö toimii ja osaan hyödyntää ammattitietouttani", Wang Yichao (kuvassa oikealla) sanoo Zhang Lijuanille.

Harri Heleniuksen mukaan biojalostamoinvestointi antoi työntekijöille uskoa töiden jatkumisesta historiallisessa tehdasympäristössä.

Sunila

Pohjoisten metsien uusiutuvan kullan lähteillä

Uusia ratkaisuja on syntymässä Stora Enson sellutehtaalla Sunilassa, Kaakkois-Suomessa, jonka portilla tulijaa tervehtii tuoreen havupuun tuoksu. Nämä pohjoisissa metsissä kasvaneet havupuut ovat osaltaan viitoittamassa Stora Enson tietä uusiutuvien materiaalien yhtiöksi.

Vaikka puiden kasvu pohjoisella pallonpuoliskolla kestääkin vuosikymmeniä, havupuista saatavat uudet tuotteet varmistavat, ettei Stora Enson selluntuotanto ole loppumassa Pohjoismaissa. Sunilassa mänty- ja kuusipuusta erotetaan jatkossa ligniiniä, joka tarjoaa tulevaisuudessa uusiutuvan raaka-ainevaihtoehdon esimerkiksi kemianteollisuuden tarpeisiin.

Ligniini on orgaaninen materiaali, joka sitoo yhteen puun kuidut ja solut. Ligniini ei kenties ole monellekaan tuttu, mutta siihen liittyy paljon odotuksia. Miksi ihmeessä? Asiantuntijoiden mukaan ligniini voi hyvin olla yksi tulevaisuuden raaka-aineista, jonka metsien vihreä kulta kätkee sisälleen.

Uusi alku

Tunnelma Sunilan tehtaalla on innostunut heinäkuussa julkistetun biojalostamoinvestoinnin vuoksi, eikä syyttä: Vielä vuonna 2009 näytti siltä, että sellutehdas sulkisi ovensa pysyvästi. Tehtaalla koettiin lähes yhdeksän kuukauden seisokki. Odotuksen jälkeen toimintaa jatkettiin, joskin tunnelma oli epävarma.

"Kyllä siinä mietittiin, kuinka kauan tätä jatkuu", Sunilan pääluottamusmies **Harri Helenius** kertoo. Vuonna 2013 saatiin vihdoinkin hyviä uutisia. Tulevan jalostamon rakentamiseen varustauduttiin jo tehtaan jokasyksyisen vuosiseisokin aikana, valmiiksi investointi arvioidaan saatavan vuoden 2015 alussa.

"Kyllähän tämä on tuonut tekemiseen lisää panostusta ihan toisella tapaa, työntekijöille tämä on antanut hyvän sykäyksen", Helenius kuvaa tehtaalla nyt vallitsevaa tunnelmaa.

Myös tehtaanjohtaja **Olli-Pekka Reunanen** on syystä tyytyväinen. Uusien laitteiden sijoittaminen vuonna 1938 valmistuneeseen ja arkkitehtuurisesti arvokkaaseen miljööseen on tehtaan henkilökunnalle

mieluisin haaste: "Uusia rakennuksia ei rakenneta, vaan tehdasalueelta tyhjilleen jääneitä tiloja hyödynnetään biojalostamon vaatimille laitteistoille", Reunanen sanoo.

Metsän kemiaa

Ennen 32 miljoonan euron investointipäätöstä Stora Ensossa tutkittiin tarkoin, missä ligniinin erottaminen olisi kannattavaa. Sunila on ensimmäinen, muttei todennäköisesti viimeinen, Stora Enson biojalostamoihin tehtävistä investoinneista.

"On ollut koko ajan selvää, että Stora Enso astuu nyt uusille markkinoille, mutta tukevan jalansijan saamiseksi Sunila ei varmastikaan tule jäämään ainoaksi laatuaan", sanoo Biomaterialsin Innovaatio- ja kehitysjohtaja **Antonio Batistini**.

Sellun tuotantoprosessin monipuolisuus on itse asiassa tunnettu jo pitkän aikaa, mutta paperisellun hyvä kysyntä on aikaisemmin jättänyt sivutuotteet varjoonsa. Viime vuosien murros onkin nähty Stora Enson Biomaterials-divisioonassa myönteisenä haasteena, mahdollisuutena muutokseen ja uuden luomiseen.

Tulevaisuudessa sellutehtaat eivät enää palvele vain paperi- ja kartonkiteollisuutta vaan myös monia muita teollisuuden aloja, kuten rakennus- tai autoteollisuutta.

Markkinoiden kiinnostus uusiutuvia materiaaleja kohtaan on ollut kasvussa ja vaihtoehtoisille raaka-aineille on sekä tarvetta että kysyntää. Stora Ensolla on mahdollisuus vastata tähän hyödyntämällä osaamistaan ja raaka-aineitaan nykyistä laaja-alaisemmin.

Ligniinin ominaisuuksia on yrityksessä tutkittu yli vuosikymmenen ajan.

"Ligniini on haasteellinen ja moninainen materiaali, on etuoikeus olla edelläkävijä tällä alueella. Samalla tämä on loikka uusille, toistaiseksi tuntemattomille markkinoille, mutta Stora Ensolla on hyvä asema kehittää ligniiniä kaupallisesti kannattavia sovelluksia", hankkeessa pitkään mukana ollut **Mikael Hannus** Biomaterialsin Biorefinery ja Bioenergy -yksiköstä sanoo.

Sunilan ligniinin erottamo on ensimmäinen laatuaan Euroopassa ja toinen koko maailmassa. Kaupallisten sovellusten lisäksi osa ligniiniä tullaan jatkossa polttamaan energianlähteenä sellutehtaalla suuren energia-arvonsa ansiosta. Ligniini korvaa osin aikaisemmin käytetyn maakaasun, mikä vähentää tehtaan hiilidioksidipäästöjä.

Tehdas tuottaa jatkossa kuivattua ligniiniä noin 50 000 tonnia vuodessa. "Tämä investointi muuttaa aikaisemmin sellutehtaana tunnetun tuotantolaitoksen 'metsäpohjaisten kemikaalien erottamoksi'", Hannus kuvaa.

Sellun tuotantoprosessin kehittyessä tyhjilleen jääneet tuotantotilat saavat pian uutta käyttöä.

Matka jatkuu

Jauheeksi kuivattu ligniini näyttää kokoushuoneen pöydällä pienessä muovipussissa lähinnä kaneliita. Pussia raottaessa ilmoille tulvahtaa lämmin, jopa tervainen puun tuoksu.

Vaatimattoman näköisellä jauheella on lupaava tulevaisuus: Ensimmäiset markkinat on arvioitu löydetävän esimerkiksi auto- ja rakennusteollisuudesta, joissa ligniini tarjoaa kestäviä vaihtoehtoja vaneri- ja puupaneeliliimoissa käytettyjen fenolien ja vaahdoissa käytetyn polyolin korvaamiseen. Myös muita sovelluksia kehitetään jatkuvasti.

"Markkinat voivat olla valtavat, ligniiniä ei vain vielä hyödynnetä," Batistini uskoo.

"Ligniinin erottaminen on vain yksi osoitus sellun valmistusprosessin monipuolisuudesta. Haluamme jatkaa tätä tutkimusmatkaa edelleen ymmärtääksemme entistä paremmin ja monipuolisemmin mitä kaikkea uusiutuvasta raaka-ainestamme onkaan mahdollista valmistaa", hän lisää. **rethink.**

Tätä meiltä kysyttiin

Mitä kiinnostavia tuotemahdollisuuksia on tulossa lähiaikoina?

OSAKSI SELLUPROSESSIA

Muutaman vuoden kuluttua Sunilan sellutehtaan putkiviidakossa risteilevät uudet putket ligniinin erotukselle. Varsinaiseen sellunkeittoon – tai **Alvar Aallon** suunnittelemaan tehdassiluettiin – uudella biojalostamotoiminnalla ei ole vaikutusta.

”Ilman selluntuotantoa ligniiniä ei pysty valmistamaan,” kehitysjohtaja **Jarmo Rinne** sanoo. Hän vastaa biojalostamoprojektin käytännön toteutuksesta Sunilassa.

Perinteisesti mustalipeä ligniineineen on poltettu sellutehtaan soodakattilassa. Sunilan prosessissa lämpöä syntyy kuitenkin tarvittua enemmän, joten ligniini voidaan erottaa mustalipeästä ja myydä.

Ligniinin erottamiseksi tehtaalle rakennetaan puristimet, noin rekankokoiset ja 65 tonnin painoiset haitarit, joilla ligniinihiukkaset siivilöidään mustalipeästä. Puristuksen jälkeen ligniinihiukkaset joutuvat vinhaan pyöritykseen 30 metriä korkeassa pyörökuivaimessa, joka poistaa ligniinihiukkasista niihin jääneen kosteuden. Lopputuotteena syntyy ligniinijauhetta.

Sunila on uranuurtaja kuivattamisen saralla: ”Räjähdysherkkää ligniiniä ei ole koskaan kuivattu missään muualla, joten erityisen tarkkana pitää olla palo- ja räjähdysturvallisuuden kanssa”, Rinne painottaa.

Ligniini on osa Stora Enson sukellusta uusiin syvyiksiin selluloosan ja muiden puupohjaisten raaka-aineiden hyödyntämisessä.

Ostosten anatomia

Tätä meiltä kysyttiin

Onko mahdollista siirtyä esimerkiksi veteen, elintarvikkeisiin tai energiaan liittyvään liiketoimintaan, josta saadaan pohjaa uudelle kasvulle?

Tiesitkö, että sellua käytetään ainesosana monissa tuotteissa, joita kannat kaupasta kotiisi? Tuotantomenetelmää muuntamalla sellutehtaalla voidaan keittää esimerkiksi liukosellua, joka muuntuu moneen muuhunkin kuin paperin tai kartongin raaka-aineeksi.

TEKSTI TIINA TUOMAINEN KUVITUS ANTON YARKIN

Liukosellua ja siitä jalostettuja johdannaisia voidaan muokata soveltuviksi hyvin erilaisiin käyttötarkoituksiin. Selluloosan monet mahdollisuudet ovat alkaneet herättää kasvavaa kiinnostusta, ja sen ominaisuuksia on alettu hyödyntää yhä laaja-alaisemmin. Uusiutuva ja luonnollinen raaka-aine on mielenkiintoinen tulevaisuuden vaihtoehto.

Katso seuraavalle aukeamalle niin näet esimerkkejä tuotteista, joissa sellun ominaisuuksia voidaan hyödyntää.

Hammastahna

Liukosellusta valmistettuja ainesosia käytetään lisäämässä viskositeettia, eli tahnan paksuutta, ja tuomassa pehmeyttä.

Huulikiilteet, kynsilakat

Sellujohdannaisia käytetään kosmetiikassa nesteiden valumisen säätöaineena, esimerkiksi helpottamassa kynsilakan levittymistä siveltimellä.

Karkkikäreet

Liukosellusta valmistetaan sellofaania, jota käytetään mm. karamellien käärepaperina. Kääre on kiiltävä ja muovimainen. Selluksi kääre paljastuu rypistettäessä, sillä se ei enää oikene ennalleen.

Aurinkolasit

Liukosellujohdannaisia käytetään aurinkolasien sangoissa estämässä värien haalistumista.

Vitamiinit ja lääkkeet

Sellujohdannaisia sisältävä päällyste helpottaa tabletin tai kapselin nielemistä. Selluloosaa käytetään myös tablettien sideaineena, joka vapauttaa lääkkeen tasaisesti.

Hillot

Sellujohdannaiset antavat hillolle rakenteen, joka ei juoksetu, mutta hillo levittyy helposti.

Viskoosikangas

Viskoosikangas valmistetaan liukosellusta. Viskoosivaatteet tuntuvat miellyttävältä iholla ja imevät hyvin kosteutta. Viskoosivaatteet on helppo pestä eivätkä värit haalistu helposti. Myös kupro, modaali ja raion ovat liukosellusta valmistettuja vaatekuituja.

Shampoo

Sellun johdannaisia on mukana lisäämässä vaahtoisuutta ja täyteläisyyttä.

Mikä liukosellu?

- Liukosellu on selluloosaa, josta on poistettu puun sideaineet, kuten ligniini, sekä puun sokerit, jotka paperinvalmistuksessa antavat selluloosalle lujuutta.
- Sellun muokausprosessit on tunnettu jo pitkään, mutta viskoosi- ja muille liukosellulaaduille, kuten asetaatille ja eettereille, löydetään jatkuvasti uusia käyttömahdollisuuksia.
- Liukosellun markkinat kasvavat laadusta riippuen 3–10 prosentin vuosivauhtia.
- Stora Enso valmistaa liukosellua Enocellin tehtaalla Suomessa. Suurin osa tehtaan liukosellutuotannosta menee tällä hetkellä vaateteollisuuteen, jossa siitä valmistetaan viskoosia.

Monipuolista ja muuntautumiskykyistä liukosellua käytetään tämän aukeaman esimerkkien lisäksi mm. autonrenkaiden, sementin, pesusienien, salaattikastikkeiden, ketsupin, hiusvärin ja monien leipomotuotteiden valmistamisessa. Liukosellun johdannaisia on elintarvikkeissa, joiden valmistusaineista löytyy jokin E-koodeista E460–E469.

Liukosellun syöminen ei ole ihmiselle haitallista, sellaisenaan se jopa sopii lääkkeeksi suolisto-ongelmien hoitoon. Suoraan arkista haukattuna liukosellun maku tosin on viini-termein ilmaistuna "lyhyt ja erittäin puiseva".

Redesigning the future with renewable packaging

Optimoi pakkauksesi ja kasvata brändisi arvoa kierrätettävillä, uusiutuvilla pakkauksilla. Meistä saat vastuullisen kumppanin ja tarjoamme valittavaksesi laajan valikoiman edistyneitä biopohjaisia pakkausmateriaaleja ja -ratkaisuja. Ota yhteyttä – katsotaan yhdessä, mitä uutta voimme tarjota sinun pakkaustarpeisiisi.
storaenso.com/renewablepackaging

Espoolaisen Vanttilan koulun oppilaat valitsevat uusia kirjoja verkkolukupiirissä käsiteltäväksi.

Kirjassa riittää virtaa

Nyt puhutaan kirjoista. Kirjallisuuskeskustelun uusi arena on internet, jossa keskustelua käydään muun muassa kirjablogien yhteydessä ja virtuaalisissa lukupiireissä. Toisaalta kiireiset ihmiset etsivät kalenteristaan aikaa kokoontua yhteen jopa tunneiksi juuri luetun kirjan ääreen. Mistä ilmiössä oikein on kyse? Vanttilan koulun oppilaat, kirjablogaaja Katja Jalkanen sekä tutkija ja kirjallisuuskriitikko Suvi Ahola kertovat ajatuksiaan.

TEKSTI TIINA TUOMAINEN KUVAT SUVI-TUULI KANKAANPÄÄ

Amaurinko paistaa sisään kirjaston ikkunasta Vanttilan koulussa, Espoossa. Ryhmä koulun oppilaita opettajineen on kokoontumassa kirjastoon. He ovat valmiit puhumaan kirjoista – heti, kun joukko on asettunut mukavasti kirjaston kulmaukseen sijoitetuille sohville ja säkkituoleille.

Suomalaisessa peruskoulussa verkkolukupiirejä on hyödynnetty osana kirjallisuuden opetusta jo yli vuosikymmen: ”Alkuun keskustelua käytiin sähköpostin välityksellä, nyt keskustelualusta toimii vaikkapa kännykässä”, äidinkielenopettaja **Heli Haaro** kuvaa tekniikan kehitystä.

Haaro vetää verkkolukupiirejä osana kirjallisuuden opetusta. Piireillä on vuosittain vaihtuva teema, nyt kahdeksaluokkalaisilla **Janitalla, Susannalla ja Hannalla** on luettavanaan fantasiakirjallisuutta. Yhdeksäluokkalaiset **Eeva, Otto, Aaro** ja kaksi **Hannaa** puolestaan tutustuvat suomalaisen kirjallisuuden klassikoihin.

Opettajan esitellessä kirjoja oppilaat tarttuvat innostuneina niin *Twilight*-saagaan kuin **Juhani Ahon** *Papin tyttäreen*.

Uusia näkökulmia

Vanttilan koulussa verkkolukupiirin on tarkoitus haastaa.

”Tavoitteena on opettaa hyvää kirjallisuuskeskustelua, jossa oppilaat oppivat pohtimaan omia ajatuksiaan kirjasta ja vertaamaan niitä toisten kommentteihin”, opettaja Heli Haaro määrittelee.

Kirjavalinnatkaan eivät aina ole nuorille tutuimmasta päästä. ”Yllättävän moni oppilas kertoo klassikkokirjoja luettuaan tykänneensä teoksesta”, Heli Haaro sanoo. Oppilaille mieleen ovat jääneet niin hyvät kuin huonoimmatkin lukukokemukset: ”*Hobitti*, se oli hyvä”, Otto sanoo. ”*Humiseva harju* taas ei”, Eeva jatkaa.

Kirjoista käytävä verkkokeskustelu avaa opettajan näkökulmasta uusia ulottuvuuksia: ”Kun oppilaat pääsevät koneelle kirjoittamaan, niin hekin, jotka eivät muuten ole niin aktiivisia, innostuvat tuottamaan ilmaisultaan monipuolista tekstiä”, Heli Haaro sanoo.

Verkossa keskusteluun osallistuu yläkoululaisia sekä Vanttilasta että toisesta espoo-laiskoulusta. Useita vastaavia keskusteluja on meneillään myös alakouluissa ympäri Espoota.

”Koulussa käytävässä kirjakeskustelussa tulee pidempiä tekstejä, esimerkiksi juonesta, mutta ei niinkään lyhyttä keskustelua, kun taas nuorten

foorumeilla kirjoista käytävä keskustelu on enemmän chat-muotoista, lyhyin kommentein”, Eeva vertaa.

”Lukupiirikokemus on onnistunut silloin, kun joku on ajatuksella lukenut, mitä olen kirjoittanut, ja vastaa esittämiini kysymyksiin”, Aaro sanoo ja alkaa naputella puhelintaan.

Hetken kuluttua nuorimies löytää puhelimen ruudulle Suomen kansallisrunoilijan **J.L. Runebergin** runon *Joutsenet* ja ryhtyy lausumaan ääneen. ”Mitäs tykkäsit?”, hän kysyy lausunnan loputtua vieressä istuvalla Eevalta. ”Vaahtokarkkinen, mun mielestä liian pehmeä, ” Eeva analysoi välittömästi.

Sosiaalisen lukemisen lumo

Sosiaalinen lukeminen ei sinänsä ole uusi ilmiö, sillä kirjallisia saloneja oli Ranskassa jo 1500-luvulla. Myös Suomessa kirjallisella kulttuurilla on pitkät perinteet, ja lukupiiritoimintaa tiedetään esiintyneen 1700-luvulta lähtien.

”Yhteisöllisyydellä on vaikutusta siihen, mitä luetaan”, sanoo tutkija ja kirjallisuuskriitikko **Suvi Ahola**. Hänen väitöstutkimuksensa käsittelee suomalaisia lukupiirejä. Lukukokemuksen jakaminen haastaa Aholan mukaan tarttumaan vaikeaselkoisempaan kirjallisuuteen. ”Yhdessä luetaan tyypillisesti haastavampaa ja vaikeatajuisempaa kirjallisuutta, johon ’uskalletaan’ tarttua helpommin ryhmän kanssa.”

Nykyaikainen lukutoukka nauttii yhä kirjan sivujen kahinasta, muttei hautaudu yksin kirjapinojen sekaan, vaan keskusteleekin aktiivisesti lukemastaan valitsemassaan mediassa.

Aholan analysoimat lukupiirit tapasivat säännöllisesti, esimerkiksi kahvilassa, kirjastossa tai jonkun lukupiiriläisen kotona. Lukupiirissä käydyt keskustelut ovat Aholan mukaan tärkein syy kuulua lukupiiriin. Toisaalta lukupiirissä lukeminen kouluii analyttiseen lukemisotteeseen, mielipiteen ilmaisemiseen ja laajentaa näköpiiriä.

Kirja keskiössä

Viime vuosina sosiaalisen lukemisen uusi ilmiö on ollut kirjablogit, joiden keskiössä on kirja ja siitä keskusteleminen, kokemusten jakaminen.

Kirjablogit ja lukupiirit muistuttavat monessa toisiaan, mutta erojakin löytyy. Kirjablogeista teoksen *Rivien välissä* tehneet **Katja Jalkanen** ja **Hanna Pudas** kirjoittavat internetissä toimimisen antavan enemmän valinnanvapautta – niin luettujen kirjojen valintaan, kirjoittamisen ja kommentoinnin kellonaikaan kuin valittujen kirjablogein seurantaan.

Katja Jalkanen kertoo kuuluneensa aikaisemmin lukupiiriin, mutta kuukausittaistenkin tapaamisten sovittaminen työssäkäyvän äidin kalenteriin oli yllättävän haastavaa. Nykyisin hän pitää *Lumiomena*-kirjablogia.

Kirjablogin pitäminen on vaikuttanut Jalkasen lukukokemuksiin kahdella tapaa: ”Olen aina lukenut paljon, mutta kirjablogin perustettuani olen lukenut vielä enemmän. Toisaalta huomaan nyt pohtivani jo lukiesani sitä, miten kirjoitan kirjan herättämistä ajatuksista blogissani.”

Painetun ja sähköisen liitto

Kirjallisuuskeskustelun soljuessa sujuvasti niin kasvotusten kuin sähköisestikin painettu kirja on onnistunut säilyttämään suosionsa sähköisten kirjojen ja erilaisten teknisten lukulaitteiden lisääntymisestä huolimatta.

”Painettu kirja on yhä mukavampi käyttöliittymä, kirjasta ei lopu virta ja paperille painettua tekstiä luen viipyvämmän, lukeminen on nautinnollisempaa”, Katja Jalkanen listaa näkemyksiään painettujen kirjojen

eduista.

Vanttilan nuoretkin liputtavat edelleen painetun kirjan puolesta. Yhdeksäluokkalainen Eeva kertoo lukevansa kännykästään pidempiä novelleja, mutta kokonaisen kirjan hän ottaa yhä mieluummin käteensä painettuna. ”Konkreettiseen kirjaan keskittyminen paremmin, ei ole niin helppo tulla keskeytyksi”, luokkatoveri Otto täydentää.

Asiantuntijatkin ovat vakuuttuneita siitä, että painetulla kirjalla on asema myös tulevaisuuden kirjallisuuskentässä: nykyaikainen lukutoukka nauttii

yhä kirjan sivujen kahinasta, muttei hautaudu yksin kirjapinojen sekaan, vaan Vanttilan koulun oppilaiden tavoin keskusteleekin aktiivisesti lukemastaan valitsemassaan mediassa.

Nyky-yhteiskunnassa tarve jakamiseen ja yhdessä kokemiseen on kasvanut. Se pätee myös henkilökohtaisiin elämyksiin kuten lukukokemuksiin. **rethink.**

Stora Enso on Euroopan johtava kirjapaperin tuottaja. Valikoima kattaa sekä päällystetyt että päällystämättömät kirjapaperilaadut. Valikoimasta löytyy sopiva laatu niin romaaneihin, taidekirjoihin kuin oppikirjoihinkin.

Tätä meiltä kysyttiin
Hiipuuko painetun sanan voima?

Verhot auki!

Stora Enso on yksi ensimmäisistä

pörssiyhtiöistä, joka on tuonut

vastuullisuusasiat aina hallituksen

valiokuntatasolle saakka. Vastuullisuus- ja

yritysetiikkavaliokunnan jäsenet Anne Brunila

ja Birgitta Kantola haluavat, että sidosryhmien

kanssa keskustellaan avoimesti.

TEKSTI JENITA SILLANPÄÄ

KUVAT RIITTA SUPPERI

Neuvotteluhuoneesta kuuluu käytävälle asti vilkas keskustelu. Stora Enson hallituksen jäsenet **Anne Brunila ja Birgitta Kantola** ovat juuri päättäneet vastuullisuus- ja yritysetiikkavaliokunnan (Global Responsibility and Ethics Committee) kaikkien aikojen toisen kokouksen.

Nämä naiset ovat tottuneita keskustelemaan vaikeista asioista, joissa oikean vastauksen löytäminen ei aina ole yksinkertaista.

Vakavuutta aihepiiri edellyttääkin, sillä liiketoiminnan lisäksi yrityksen on kannettava niin sosiaalinen, taloudellinen kuin ekologinenkin vastuunsa. Brunilan ja Kantolan muodostama valiokunta valvoo koko Stora Enson yritysvastuutyötä. On maailmallakin vielä aika harvinaista, että yhtiön hallitus on sitoutunut näin vahvasti vastuullisuustyöhön, joten Stora Enso kuuluu edelläkävijöihin.

”On tärkeää, että vastuullisuus lähtee ihan ylimmästä johdosta”, Birgitta Kantola painottaa.

”Ei silti pidä ajatella, että vastuullisuus ja yrityksen arvot ovat jotain, mistä pidetään huolta vain korkeimmassa johdossa tai keskiportaalla”, valiokunnan puheenjohtaja Anne Brunila muistuttaa. Stora Enson vastuullisuustyöstä merkittävä osa tehdään tehtailla ja muissa toimipaikoissa.

”Käytännössä vastuullisuus tarkoittaa sitä, että jokainen tekee työnsä hyvin noudattaen ohjeita ja lakeja sekä huolehtii turvallisuudesta ja välittää työyhteisöstään. Kyse ei ole vain yhdestä teosta, vaan koko toimintakulttuurista”, Brunila jatkaa.

Päätös perustaa vastuullisuus- ja yritysetiikkavaliokunta tehtiin vuoden 2013 yhtiökokouksessa. Valiokunnan tehtävänä on valvoa maailmanlaajuisesti Stora Enson toiminnan vastuullisuutta sekä edistää eettistä, vastuullista ja kestävään kehitykseen pyrkivää liiketoimintaa.

Tätä meiltä kysyttiin

Onko realistista ajatella, että Stora Enson pohjoismaiseen kulttuuriin perustuva etiikka on siirrettävissä esimerkiksi Kiinan kaltaisiin maihin?

Katse Kaukoitään

Neuvotteluhuoneen ikkunankaihdinten välistä näkyy Suomen presidentinlinna. Stora Enson ja pohjoismaisen metsäteollisuuden historia ulottuu paljon pidemmälle kuin suomalaisen presidentti-instituution.

Liiketoiminnan alusta lähtien metsäyhtiöt ovat tehneet myös vastuullisuustyötä. Pohjoismaissa sosiaalista vastuuta kannettiin muun muassa luomalla kouluja, päiväkoteja, asuntoja ja muuta infrastruktuuria tehtaiden ympärille.

Nyt samoja tehtaita on jouduttu sulkemaan paperiteollisuuden rakennemuutoksen ja Euroopan huonon talouskehityksen yhteisvaikutuksesta.

”Paperintuotannon kapasiteettia joudutaan purkamaan, koska paperin kysyntä on supistunut muun muassa digitalisaation ja median murroksen seurauksena. Luemme entistä enemmän uutisia verkosta ja ostamme vähemmän painettuja sanoma- ja aikakauslehtiä. Yhdysvalloissa tämä kehitys on näkynyt jo pitempään, mutta Euroopassa ja erityisesti Pohjoismaissa voimakkaammin vasta viime vuosina”, Anne Brunila toteaa.

”Me olemme pörssinoteerattu yritys ja meidän on katsottava asioita siltä kannalta. On tärkeää kehittää myös innovointia, jotta meillä on enemmän tuotteita, joita kannattaa tehdä Euroopassa”, Birgitta Kantola sanoo.

Globaali kehitys on väistämätöntä. Samaan aikaan, kun kysyntä hiipuu Pohjois-Euroopassa, aasialaiset käyttävät paperia ja kartonkia yhä enemmän. Suunta on käännettävä entistä enemmän pois vanhalta manteelelta.

”Eettisten periaatteiden pitää olla samat kaikkialla”, Brunila painottaa.

Yhtiö, jonka juuret ovat syvällä suomalaisessa ja ruotsalaisessa havumetsässä, ei kuitenkaan voi unohtaa mitään toiminta-alueitaan. Se on tullut selväksi myös yhtiön syntysijoilla viime aikoina tapahtuneiden lukuisten henkilöstövähennyksen yhteydessä.

”Meidän on oltava samalla tavalla hyvä yritys eri ympäristöissä”, Brunila avaa vastuullisuustyön ydintä.

Stora Enson vastuullisuustyössä painotetaan tasapuolisuuden ohella paikallisen toimintaympäristön ymmärtämistä, mikä tarkoittaa yrityksen toimintaohjeiston noudattamista paikallista kulttuuria kunnioittaen. Kantola painottaa, että ilman kulttuurinäkökohtien huomioonottamista ”me emme ehkä aina ymmärrä riittävän nopeasti, missä ongelmat ovat.”

Lisää avoimuutta

Valiokunta haluaa ensimmäisenä työhönsä lisätä avoimuutta yhtiön asioista kertomisessa. Vuoden aikana Stora Ensoa on riepoteeltu eurooppalaisessa mediassa muun muassa maakiistoista Kiinassa, työolo-ongelmista Intiassa ja tilinpäätösotkuista Pohjoismaissa.

Kehittyäkseen yrityksen on oltava valmis kuuntelemaan sidosryhmiään ja muokkaamaan toimintatapojaan.

”Lisää avoimuutta”, Brunila ja Kantola pamauttavat yhteen ääneen.

”Avoimuus ei ole pelkästään viestintää, vaan myös toimivaa dialogia sidosryhmien kanssa”, Brunila sanoo.

Yksi esimerkki vuoropuhelusta on verkossa toteutettu sidosryhmäpaneeli, joka järjestettiin vuonna 2013 jo toista kertaa. Ensimmäinen, vuonna 2012 toteutettu kysely on ollut viitoittamassa Stora Enson vastuullisuusstrategiatyötä – ja osaltaan vaikuttamassa myös uuden valiokunnan perustamiseen.

”Sidosryhmätyö vaatii jalkatyötä ja viestintää. Hyvät sidosryhmäsuhteet perustuvat molemminpuoliseen luottamukseen, jonka aikaansaamiseen tarvitaan aitoa vuoroaikutusta, kuuntelua sekä erilaisten kulttuurien ja

Kuka?

Birgitta Kantola

- Vuonna 1948 syntynyt hallitusammattilainen, varatuomari, kauppatieteiden kunniaohtori
- Stora Enson hallituksen ja talous- ja tarkastusvaliokunnan jäsen vuodesta 2005 ja vuodesta 2009 valiokunnan puheenjohtaja.
- Huhtikuusta 2013 vastuullisuus- ja yritysetiikkavaliokunnan jäsen
- Hallituksen jäsen Skandinaviska Enskilda Banken AB:ssa ja Nobina AB:ssa. Aiemmin kuulunut muun muassa energiayhtiö Fortumin, finanssikonserni Nordean, eläkeyhtiö Varman ja Nasdaq OMX:n hallitukseen
- Yli 30 vuoden kokemus kansainvälisiltä finanssimarkkinoilta. Tehnyt uraa Maailmanpankkiryhmässä, muun muassa Maailmanpankin yksityissektorin rahoitusta hoitavan kansainvälisen rahoitusyhtiön IFC:n talous- ja rahoitusjohtana sekä Pohjoismaiden investointipankissa rahoituksesta vastaavana varatoimitusjohtajana

”Eettisten periaatteiden pitää olla samat kaikkialla”, Anne Brunila painottaa.

toimintaympäristöjen ymmärtämistä ja aikaa”, Brunila sanoo.

Stora Ensossa kunnianhimoista sidosryhmätyötä on tehty pitkään.

”Yrityskuvaa ei voi kiillottamalla kiillottaa!”, Brunila ja Kantola alleviivaavat.

Valiokunnan jäsenet ovat pahoillaan siitä, ettei julkisuuteen ole välittynyt, miten Stora Enso pyrkii tuottamaan liiketoiminnan ohella lisäarvoa paikallisyhteisöille kaikkialla maailmassa.

Kertomatta on jäänyt esimerkiksi Stora Enson tehdasprojektin luomat uudet elinkeinomahdollisuudet Kiinan Guangxin alueen ihmisille. Metsäklusterille on syntymässä monipuolisia työpaikkoja.

Sidosryhmätyötä ei pidä tehdä suljettujen verhojen takaa. **rethink.**

Kuka?

Anne Brunila

- Vuonna 1957 syntynyt hallitusammattilainen, kauppatieteiden tohtori
- Stora Enson hallituksen jäsen ja vastuullisuus ja yritysetiikkavaliokunnan puheenjohtaja huhtikuusta 2013
- Hallituksen jäsen Sampo Oyj:ssä, Kone Oyj:ssä, Sanoma Oyj:ssä, Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksessa (ETLA) ja Elinkeinoelämän valtuuskunnassa (EVA). Aalto-korkeakoulusäätiön varapuheenjohtaja ja puheenjohtaja Kansainvälisen kaupakkamarin Suomen-hallituksessa
- Työskennellyt aiemmin energiayhtiö Fortumin yhteiskuntasuhteista ja strategiasta vastaavana johtajana, Metsäteollisuus ry:n toimitusjohtajana, valtiovarainministeriön kansantalousosaston ylläjohtajana sekä eri tehtävissä Suomen Pankissa ja Euroopan komissiossa
- Valittu 2013 Suomen Vuoden päättäjänaiseksi
- Vuoden 2014 alusta alkaen Svenska Handelshögskolanin professori

ILMIÖ

Suojaa nettiostoksille

Oletko koskaan ostanut netistä kirjaa? Entä vaatteita? Kenkiä?

Joka vuosi yhä useammat kuluttajat tekevät ostoksia tietokoneellaan. Vuonna 2012 Euroopan unionissa nettiostoksia teki lähes 60 prosenttia internetin käyttäjistä, eikä merkkejä trendin muuttamisesta ole ollut nähtävissä.

Eurooppa pitää tällä hetkellä kärkisijaa nettiostoksissa. Se on kuitenkin vähitellen menettämässä johtoasemaansa Aasialle, jossa verkkokauppa kasvaa Goldman Sachs'n arvon mukaan lähes 30 prosenttia vuodessa.

Internetistä ostetut tuotteet on suojattava kuljetuksen ajaksi. Kiinassa noin 60 prosenttia postitse toimitetuista paketeista sisältää netistä ostettua tavaraa.

Stora Enson Nettiboksi-pakkaus on kehitetty erityisesti nettikaupan tuotteiden toimituksia silmällä pitäen. **rethink.**

Innovaatioita elämiseen.

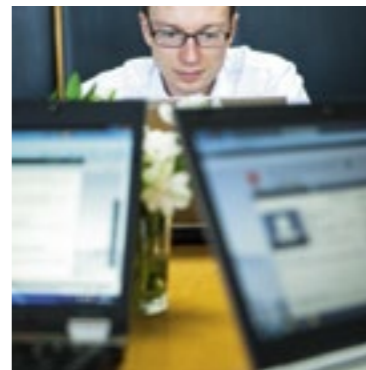
Uusiutuva energia pelleteistä, ekologisesti käsiteltyjä puutuotteita piharakentamiseen ja massiivipuisia kerrosrakentamisen ratkaisuja – sekä muita puutuotteita jokaiseen kotiin.

Arkea rakentamassa. Kestävästi puusta.

buildingandliving.storaenso.com

storaenso

Ryhmähengen voimalla

TEKSTI KATJA OLLILA KUVAT TEEMU KUUSIMURTO, ANNA EKLÖF,
JEANETTE HÄGGLUND, JUSSI HELLSTEN

Maailmanlaajuisen trainee-ohjelman aloittaminen keskellä järeitä uudelleenjärjestelyjä voi tuntua hullulta idealta. Tosiasiassa ohjelma on elintärkeä Stora Enson tulevaisuudelle, ja ohjelmaan osallistuvilta odotetaan merkittävää panosta Stora Enson muutosprosessiin. Kolme harjoittelijaa, Myrene Duerto-Kivelä, Frida Pettersson ja Björn Thelin, kertovat näkemyksiään Stora Ensosta, omasta tiästään taloon ja siitä, miksi metsäteollisuudella on yhä vahva vetovoima työnantajana.

Helsinki, 5. syyskuuta 2013. Ryhmä on ensimmäistä viikkoa koolla. Kansainvälisellä joukolla on edessään 18 kuukauden taival. 22 nuorta ammattilaista keskustelee yhdestä tehtävästään – miten trainee-ohjelmasta voisi kertoa muille storaensolaisille. Keskustelu on vilkasta, ja pian kokoon saadaan konkreettinen suunnitelma: perustetaan ryhmäblogi, jossa kaikki voivat jakaa kokemuksiaan.

Aloitussiikon ohjelmassa on ollut tapaamisia ylimmän johdon kanssa, toimitusjohtaja mukaan lukien. Tämä on yksi ohjelman tavoitteista: antaa perusteellinen kuva koko yhtiöstä ja sen henkilöstöstä. Ryhmää on pyydetty valmistelemaan etukäteen kysymyksiä, ja tiedonhaluinen joukko on tarttunut tilaisuuteen innolla.

Storaensolaisen motivaatio

Kaikki ohjelmaan valitut ovat nähneet paljon vaivaa päästäkseen nykyisiin työtehtäviinsä, eikä kaikkien tie ole ollut kovinkaan suoraviivainen. **Myrene Duerto-Kivelä** tietää, kuinka vaikeaa työpaikan löytäminen on. Hän haki yli vuoden ajan töitä erittäin aktiivisesti, usean hakemuksen viikkotahdilla.

Niinpä pääsy sellumyynnin assistentiksi Stora Enson Biomaterials-divisioonaan Helsinkiin oli hänelle iso asia: "Huomasin työpaikkailmoituksen LinkedInissä, ja se tuntui heti kuin varta vasten minulle tehdyttä. Kun minulle soitettiin, että olin tullut valituksi, en ollut ensin uskoa korviani."

Björn Thelinin tehtävä Business Intelligence-analyttikkona Stora Enson Consumer Boardsin myynti- ja markkinointitiimissä Tukholmassa oli yksi hakuprosessin halutuinta. Björn oli erittäin kiinnostunut paikasta: "Trainee-ohjelma oli lisäbonus. Olisin ollut valtavan pettynyt, jos en olisi tullut valituksi tehtävään."

Myrene Duerto-Kivelä

Myrene Duerto-Kivelä, 30, työskentelee sellumyynnin assistenttina Stora Enson Biomaterials-divisioonassa Helsingissä.

Myrenen vaiheita kuunnellessa tajuaa, että hän on selvästi nähnyt enemmän maailmaa kuin moni koko elämänsä aikana. Hän on kotoisin Venezuelasta ja lähti jo nuorena ulkomaille opiskelemaan. Hänellä on teollisuusinsinöörin tutkinto Urben yliopistosta Venezuelasta sekä maisterintutkinto Ansbachin korkeakoulusta Saksasta, jossa hän opiskeli johtamista.

Myrenen suunnitelmissa ei alun perin ollut muutto Suomeen. Saksassa opiskellessaan hän tapasi kuitenkin tulevan miehensä, suomalaisen insinööriopiskelijan. Päätettyään opintonsa hän muutti Tampereelle ja ryhtyi työnhakuun. Työllistyminen kesti pidempään kuin Myrene osasi odottaa, mutta hän ei antanut periksi. ”Koko ajan pitää mennä eteenpäin. Jos kaatuu, ei saa jäädä makaamaan.”

Työpaikka Stora Ensossa oli unelmien täyttymys. ”Halusin työn, jossa voin kehittää itseäni. Stora Ensossa saa vastuuta ja luottamusta. Trainee-ohjelmasta saan vielä lisää työkaluja omaan kasvuun ja kehitykseen.”

Myrene Duerto-Kivelä on vaikuttunut Stora Ensossa näkemistään muutoksista. ”Niin paljon on meneillään.”

Myös **Frida Pettersson** oli ennen kaikkea kiinnostunut varsinaisesta työtehtävästä. Hän toimii nyt kehitys-insinöörinä Forsin tehtaalla Ruotsissa. Frida on innostunut tekniikasta ja nauttii työstään paperikoneiden parissa. Tekniikan lisäksi häntä kiinnosti Stora Enson toimiala: ”Puusta voi tehdä niin monenlaista. Halusin yritykseen, jonka toiminta on pitkän päälle kestävällä pohjalla.”

Rekrytointihaasteita

Trainee-ohjelma on Stora Ensolle tärkeä, koska se tuo organisaatioon lisää osaamista ja tarjoaa yhtiölle monilla tavoin uusia näkökulmia. Stora Enson ohjelma on enemmän kuin tavallinen työpaikka: nuoret ammatillaiset pääsevät kehittämään itseään ja johtamistaitojaan, näkevät maailmaa ja tapaavat samassa tilanteessa olevia kollegoita.

Metsäteollisuuden julkisuuskuva on synkkä. Lisäksi suurin osa Stora Enson työpaikoista on tehtailla, jotka sijaitsevat lähellä raaka-ainevaroja eli metsiä, yleensä etäällä suurista kaupungeista. Näille paikkakunnille ei ole helppo rekrytoida nuoria hyvin koulutettuja ihmisiä, joten ohjelman tuoma vetovoima on tarpeen.

Stora Enson henkilöstörakenne ei myöskään ole parhaasta päästä, etenkin Euroopassa. Siksi tulevaisuuden johtotehtäviin kasvavista koulutetuista nuorista on yhä enemmän pulaa.

Ongelmat eivät ratkea pelkällä trainee-ohjelmalla, mutta se on yksi askel oikeaan suuntaan. ”Tämä on vähän kuin jalkapalloseuran junioriakatemia. Kehitämme omalle vaihtopenkille vahvoja johtajatyyppejä, jotka pystyvät tulevaisuudessa tekemään tulosta ja kehittämään yrityskulttuuria”, sanoo Global People and Organisation -yksikön johtaja **Lars Häggström**.

Johtajien rekrytointi talon ulkopuolelta on kallista ja riskialtista. Vaikka ainakaan vielä ei puhuta jalkapallo-tähtien palkkasummista, kyse on silti kustannuksista, joita voi hillitä kehittämällä talon omia kykyjä. Lisäksi oman henkilöstön urakehitys on selkeä viesti: Stora Enso uskoo työntekijöihinsä.

Apuna muutoksessa

Trainee-ohjelmaan osallistuvilla oli omat vaikutelmansa Stora Ensosta ennen taloon tuloa. Moni piti yhtiötä melko vanhanaikaisena. Käsitteet ovat muuttuneet. Kaikki ovat samaa mieltä siitä, että Stora Enson muutos perinteisestä metsäyhtiöstä uusiutuvien materiaalien yhtiöksi on jo käynnissä ja näkyvissä.

”Kavereille voisin sanoa, että Stora Enso on perinteikäs kansainvälinen suuryritys, jolla on vahva pyrkimys muuttua”, Frida toteaa. ”Tehtaan tasolla muutos ei tarkoita sitä, että yhtäkkiä tuotetaan jotain aivan muuta. Pikemminkin kartonkia kehitetään niin, että se soveltuu aivan uudenslaisiin lopputuotteisiin”, hän sanoo.

Björn Thelin

Björn Thelin, 26, työskentelee Business Intelligence -analyttikkona Stora Enson Consumer Boardsin myynti- ja markkinointitiimissä Tukholmassa. Hän on kotoisin Falunista ja varttui aikanaan Storan ja nyt Stora Enson Kvarnsvedenin tehtaan lähistöllä. Björn on viettänyt tehtaalla neljä kesää kesätöissä, mittaamassa kuitupuuta puutavaraterminalissa.

Hän lähti opiskelemaan Tukholman kauppakorkeakouluun, jossa hän suoritti laskentatoimen ja taloushallinnon tutkinnon. ”Koulussa kaikkia kannustettiin joko pankkiiriksi tai konsultiksi, mutta ne hommat eivät kiinnostaneet minua. Omalla taustallani oli luonnollista ajatella metsäteollisuutta liiketoimintänäkökulmasta.”

”Stora Enso on unelma-työnantajani: tässä työssä voin yhdistää oman taustani ja kansainvälisen yrityksen mahdollisuudet”, Björn toteaa.

Björn Thelin uskoo, että puusta kehitettävien uusien tuotteiden avulla Stora Enso pystyy tekemään oman osansa kestävän kehityksen hyväksi.

Tätä meiltä kysyttiin

Miksi Stora Ensoa kannattaisi suositella työpaikkana kenellekään nuorelle Euroopassa?

”Stora Enson mieltää niin vakiintuneeksi ja vanhaksi, että on innostavaa nähdä firman kehittyvän perinteisestä metsäteollisuudesta ja paperin teosta kohti jotain aivan uutta”, Myrene jatkaa.

Juuri puuraaka-aineen mahdollisuudet – uudet sovellukset, joista moni on varmasti vielä löytämättä – tekevät koko metsäteollisuudesta kiinnostavan työnantajan isojen rakennemuutostenkin aikoina. Uusiutuvan raaka-aineen mahdollisuudet ovat loputtomat. Tämän potentiaalin hyödyntäminen varmistaa, että Stora Enson kaltaisilla yrityksillä on tarjota kiinnostavaa työtä myös tulevaisuudessa.

”En tiennyt, että puukuidulle on kehitteillä niin paljon uusia sovelluksia. Työn alla on paljon loistavia ja jännittäviä ideoita. Tällaisessa firmassa minä haluan olla töissä: olla mukana tuomassa markkinoille uusia tuotteita, jotka parantavat ihmisten elämää”, Björn sanoo.

Käytännön oppia

Puolentoista vuoden pituiseen ohjelmaan sisältyy tapauksia Stora Enson ylimmän johdon kanssa, arvostetun sveitsiläisen bisneskoulun IMD:n (International Institute for Management Development) johtamiskoulutusta, kolmen kuukauden harjoittelujakso ulkomailla sekä vapaaehtoistyötä Kiinassa. Lisäksi jokaisella on kokenut storaensolainen mentorina.

Ohjelma ei ole lomailua, vaan osallistujilta vaaditaan paljon. Liiketoiminnan perusteiden lisäksi keskitytään voimakkaasti jokaisen henkilökohtaiseen kehitykseen. Osallistujia haastetaan miettimään omaa johtamistyylään ja oman käytöksensä vaikutusta työtovereihin, tiimityöhön ja ryhmädynamiikkaan.

Harjoittelijat arvostavat saamaansa tilaisuutta ja haluavat saada siitä täyden hyödyn. ”Odotan innolla, että pääsen kehittämään itseäni ja auttamaan muita, niin ammatillisesti kuin ihmisenä. Odotan haasteita, ja haluan vastata niihin”, Björn toteaa.

Rekrytointeja ja irtisanomisia yhtä aikaa

Ohjelmaan tuli yhteensä 2 700 hakemusta. Yhtä yleispätevää hakua ei ollut, vaan jokainen osallistuja haki ja valittiin tiettyyn vakituiseen tehtävään.

Kuusivaiheinen valintaprosessi oli tiukka. Hakijoita arvioitiin Stora Enson viiden johtajuusteeman perusteella: asiakkaiden tarpeet, liikevaisto, toimi oikein, innostaminen ja motivointi sekä ihmisten johtaminen.

”Eryteisesti painotettiin heidän kykyään innostaa ja motivoida muita, koska olemme nähneet, että näissä asioissa Stora Ensolla on parantamisen varaa”, kertoo trainee-ohjelmasta Stora Ensossa vastaava johtajuuden kehittämisspällikkö **Outi Sortino**. Tiukan seulan läpäisseet tekevät väkisinakin vaikutuksen.

Valintaprosessi oli täydessä käynnissä keväällä 2013, kun Stora Enso ilmoitti suunnittelevansa massiivista 200 miljoonan euron säästöohjelmaa. Myöhemmin kesällä säästöjen ilmoitettiin tarkoittavan 2 500 työpaikan

Frida Pettersson

Frida Pettersson, 25, toimii kehitysinsinöörinä Stora Enson Forsin tehtaalla Ruotsissa. Hänellä on insinöörin tutkinto biotekniikasta ja maisterintutkinto liiketoiminnan kehityksestä biotekniikassa ja kemianteollisuudessa Göteborgissa sijaitsevasta Chalmersin yliopistosta.

Frida on aina ollut kiinnostunut luonnontieteistä ja tekniikasta. Stora Ensosta hän ei tiennyt ennen opintojaan juuri mitään. "Meillä oli Stora Enson tuotteisiin liittyviä projekteja, jolloin tajusin, että yhtiössä voisi olla uramahdollisuuksia ihmiselle, jolla on minunlaiseni tausta", Frida kertoo.

Fors on pieni Avestan kuntaan kuuluva taajama Keski-Ruotsissa. Koko kunnassa on noin 21 000 asukasta. Yksi Stora Enson haasteista on osaavien työntekijöiden houkutteleminen syrjäisille pikkupaikkakunnille. Frida näkee tehdastyön mahdollisuutena tutustua yhtiön toiminnan ytimeen – itse tuotteiden valmistukseen. "Muutto pienelle paikkakunnalle voi hirvittää. Mutta eihän sitä tiedä ennen kuin kokeilee. Itse haluaisin rohkaista kaikkia nuoria tarttumaan vastaaviin mahdollisuuksiin!"

Frida Pettersson työskentelee mielellään tekniikan ja koneiden parissa. Hän rohkaisee nuoria tehdastöihin.

Tätä meiltä kysyttiin

Mikä Stora Ensossa antaa aihetta ylpeyteen?

häviämistä. Muutama trainee-paikka peruttiin tämän takia. Mutta iso osa paikoista on Renewable Packaging- ja Biomaterials-divisioonissa, jotka ovat Stora Enson kasvavia toimintoja. "Näiden tehtävien täyttämiseen oli todellinen tarve", Outi Sortino sanoo.

Ohjelmaan osallistuvat ovat hyvin tietoisia henkilöstövähennysten kohteeksi joutuneiden vaikeasta tilanteesta. Esimerkiksi Fridan alku yhtiön palveluksessa ei ollut helppo. Graafisia kartonkeja sekä savuke- ja yleispakkaukset valmistava Forsin tehdas on käynyt läpi rankat uudelleenjärjestelyt, joissa noin 100 ihmistä menetti työnsä. "Leikkausten käytännön seurauksia on rankka seurata. Tehdas on alueella merkittävä työnantaja", hän sanoo.

"Tulen yhtiöön, josta moni joutuu lähtemään. Miten siihen pitäisi suhtautua?" Björn jakaa ajatuksiaan. "Olen kuitenkin ylpeä siitä, että olen Stora Ensolla töissä, koska firmassa on niin paljon osaavia ja ahkeria ihmisiä. Vaikka nyt eletään kovia aikoja, joka paikassa on hieno yhteishenki, mikä on minusta aivan mahtavaa", hän jatkaa.

Oikea asenne muutokseen

Trainee-ohjelmaan osallistuvien muutosvalmiudella on elintärkeä merkitys Stora Enson uudistumismahdollisuuksille. Heiltä odotetaan uusia ideoita ja he ovatkin olleet aktiivisia. Jotkut aloitteista ovat jo toteutuneet, esimerkiksi ylimmän johdon ja muun organisaation välisiä keskusteluyhteyksiä on pyritty lisäämään.

Juuri tätä ohjelmaan valituilta odotetaan. Jonakin päivänä he voivat johtaa Stora Ensoa. "Uskon, että joku tai jotkut näistä 22:sta nousevat aivan yhtiön ylimpään johtoon. Odotan heiltä uusia aloitteita, jotka todella muuttavat Stora Ensoa", Lars Häggström sanoo.

Ohjelmaan osallistuvat ymmärtävät myös muutokseen sisältyvän ristiriidan – se voi olla ihmisille epämiellyttävää, mutta toisaalta se on täysin välttämätöntä, jotta yhtiöllä on edellytykset menestyä pitkällä aikavälillä. "Muutokset voivat olla vaikeita, jos ihmiset vastustavat niitä, eivätkä ymmärrä, ettei menestykseen ole muutoin eväitä. Mikään ei kuitenkaan pysy samana, on vain sopeuduttava", Myrene sanoo.

"Muuttaminen on yrityksille aivan välttämätöntä. Muutokset ovat kuitenkin haastavia, varsinkin rakennedjärjestelyt", Frida sanoo. "En ole koskaan nähnyt vastaavaa isossa yrityksessä. Stora Enson avoimuus uusille ideoille on todella harvinaista." **rethink.**

Seuraa Stora Enson harjoittelijoiden kokemuksia blogissa: storaenso.com/careers

Johtajuus puntarissa

Vaikeat ajat ovat yrityksen johtamisen laadun tulikoe. Uudelleenjärjestelyjen ja irtisanomisten keskellä ihmisten voisi olettaa suhtautuvan johtajuuteen kielteisesti. Stora Enson vuoden 2013 henkilöstökysely kuitenkin paljasti, että eniten parannusta oli tapahtunut juuri johtamisessa. Mitä johtajuus Stora Ensossa tarkoittaa?

TEKSTI KATJA OLLILA

”Johtajuus on tuloksenteon ja yrityskulttuurin taustalla vaikuttavista tekijöistä merkittävin, ja siksi tarvitsemme vahvoja johtajia”, sanoo Global People and Organisation yksikön johtaja **Lars Häggström**.

Johtajuuden kehittäminen Stora Ensossa tähtää siihen, että johtajat ymmärtävät, mitä heiltä odotetaan, ja ovat valmiit kehittämään omia taitojaan ja toimintatapojaan johtaakseen muita tehokkaasti. Tarkoituksena on varmistaa, että johtajilla on keinot tehdä työtään sekä hyvin että haastavina aikoina.

Johtajien on kehitettävä itseään

”Mielestäni hyvillä johtajilla on kaksi ominaisuutta, jotka erottavat heidät muista. Ensinnäkin he ovat aidosti kiinnostuneita ihmisistä ja yrityksen toimintakulttuurista. Toiseksi he pystyvät luomaan oman johtamiskulttuurinsa täyttäen samalla ne

”On tärkeää ottaa oppia päivittäisestä työstä, henkilöstökyselyn tuloksista ja 360-arvioinnista, jotta voi jatkuvasti kehittyä johtajana. Johtaminen ei ole vain ihmisten motivointia ja inspiroimista, vaan pitää olla myös perusteellinen ymmärrys liiketoiminnasta, markkinoista ja asiakkaista. Eikä pidä unohtaa, että asiakas on viime kädessä se, joka päättää, mihin meidän pitää keskittyä.

– **Cecilia Carter**, tehtaanjohtaja, Forsin tehdas, Stora Enso Renewable Packaging, Ruotsi

”Tärkein henkilöstökyselystä oppimani asia oli, että johtajuus on jokapäiväinen asia. Oman tiimin jäseniä on kuunneltava aidosti ja heitä on tuettava sekä omien että yhtiön tavoitteiden saavuttamisessa. Se vaatii jatkuvaa vaivannäköä ja vie paljon aikaa, mutta se todellakin kannattaa!

– **Andreas Birmoser**, talous- ja liiketoiminnan kehitysjohtaja, Stora Enso Biomaterials, Brasilia

ja sovittu konsernin johtokunnassa. Esimiehet koulutetaan valmentamaan, antamaan palautetta ja kehittämään tiimiään. ”Tavoitteenamme on, että Stora Ensossa työskentelee vahvoja johtajia. Samalla kehitämme mahdollisten tulevaisuuden johtajien osaamista niin, että löydämme aina tarvittaessa seuraajan yhtiön sisäلتä”, Jerker Enarsson sanoo.

Eri tilanteita varten on kehitetty eri tarkoituksia palvelevia kehitysohjelmia – 360 asteen palautearviointi, vuosittaiseen henkilöstökyselyyn perustuva Leadership

odotukset, joita olemme sopineet asettavamme johtajille”, sanoo **Jerker Enarsson**, joka vastaa johtajuuden kehittämisestä Stora Ensossa.

Stora Ensossa johtajuutta kehitetään järjestelmällisesti. Johtajille asetetuista odotuksista on keskusteltu

Index, kehityskeskukset ja johtajuuden kehitysohjelmat, kuten Lead Through People ja Pathbuilders. Suurin osa kehityksestä tapahtuu kuitenkin päivittäisessä työssä.

”Johtajana voi vaikuttaa asioihin olemalla läsnä ja kuuntelemalla, mitä ihmiset sanovat. Luottamuksen saavuttaminen on tärkeää. Sitä varten on uskallettava panna itsensä likoon ja jopa näyttää haavoittuvuutensa”, Jerker Enarsson sanoo.

Ihmisten kautta johtaminen

Yksi tärkeimmistä vuonna 2013 käynnistetyistä johtajuuden kehittämisaaloista on kaikille Stora Enson johtajille tarkoitettu Lead Through People -ohjelma. Vuoden 2013 loppuun mennessä ohjelmaan oli osallistunut lähes 1 000 esimiestä.

Hyvän johtajuuden määrittelyyn käytetään Stora Ensossa viittä johtajuuden teemaa: asiakkaiden tarpeet, liikevaisto, toimi oikein, innostaminen ja motivointi sekä ihmisten johtaminen. Koulutuksessa käsitellään johtajuutta näiden

teemojen näkökulmasta.

”Johtajuudelle luomastamme viitekehystä käy selkeästi ilmi, mitä odotamme, mutta haluamme myös antaa jokaiselle johtajalle mahdollisuuden muokata omannäköisensä johtamistyylin”, Lars Häggström toteaa.

Stora Enson ylin johtokin on sitoutunut johtajuuskoulutukseen. ”He haluavat osallistua koulutukseen ja näkevät sen keinona päästä lähemmäs ihmisiä. Myös ylin johto tarvitsee palautetta”, Jerker Enarsson muistuttaa.

Selkeää parannusta

Johtajuuden kehittämiseksi toteutetut konkreettiset toimet tuovat tulosta. Stora Enson vuoden 2013 henkilöstökysely osoittaa, että käsitys johtajuudesta on parantunut – siitä huolimatta, että eri puolilla yhtiötä on käynnissä vaikeita uudelleenjärjestely- ja irtisanomisprosesseja. Syy löytyy perusasioista.

”Tärkeimmäksi tekijäksi johtajuuden paranemiseen ovat osoittautuneet henkilöstön kehityskeskustelut ja niiden seuranta säännöllisen palautteen muodossa. Meidän on jatkettava esimiestemme tukemista tarjoamalla heille Lead Through People -ohjelman kaltaisia kehittymismahdollisuuksia, jotta kaikilla esimiehillämme on tarvittavat valmiudet tehokkaaseen johtamiseen. Lisäksi meidän on tehtävä selväksi, mitä odotamme ja seurattava, että odotukset täyttyvät”, Lars Häggström toteaa. **rethink.**

”Stora Enson työntekijöille pitäisi järjestää enemmän mahdollisuuksia antaa palautetta esimiehille – muutenkin kuin vuosittaisen henkilöstökyselyn kautta. Meillä pitäisi olla palautekulttuuri. Alaisten antama palaute on välttämätöntä, jos haluaa kehittyä johtajana

– **Loes van Leeuwen**, asiakaspalvelu- ja myyntiprosesseista vastaava johtaja, Stora Enso Printing and Living, Hollanti

”Johtajan on toimittava roolimallina. Johtajan on oltava kiinnostunut alaisistaan ja tuettava heitä olemalla läsnä. Joskus on myös asettauduttava heidän asemaansa. He saattavat tietää asioista enemmän kuin sinä, eikä siinä ole mitään pahaa. Myös väärässä saa olla.

– **Christian Schürmann**, tehtaanjohtaja, Kabelin tehdas, Stora Enso Printing and Living, Saksa

Turvallista työpäivää!

Etelä-Intiassa sijaitsevasta Chennai tehtaasta tuli Stora Enson tytäryhtiö vuonna 2011. Sen jälkeen tehtaalla on tehty paljon parannuksia työoloihin. Muutosta ovat seuranneet myös ulkopuoliset arvioijat. Vierailu tehtaalla paljastaa, että Stora Enson työturvallisuuskulttuurin jalkauttaminen uuteen maahan on vaatinut paljon työtä.

TEKSTI PATRICIA ONGPIN STEFFA

KUVAT STALIN RAMESH

Marraskuinen keskiviikkoamu valkenee kirkkaana Sipcotin teollisuuspuistossa 40 kilometriä Chennaista etelään. Kello on hieman yli puoli kahdeksan, ja työpäivä Stora Enson tehtaalla on alkamassa.

Useimmat työntekijät tulevat töihin tehtaan järjestämällä bussikuljetuksilla – joillakin matka voi kestää puolitoista tuntia. Pitkämatalaisiin kuuluvat myös **V. Vanitha** ja **T. Raja**. Noustuaan bussista he ylittävät ajotien ja pakenevat aamuauron paahdetta viileään tehtaaseen, jonka rakenteet ovat valkoista betonia ja ulkoverhous punaista alumiinia. Sisällä he nauttivat nopean aamupalan ja siemailevat teetä kokoontuessaan ilmoitustaulujen ääreen omalle työalueelleen.

Päivä alkaa tavanomaiseen tapaan. Työnjohtajat kertovat päivän töistä ja joku tiimin jäsenistä lukee ääneen tamiin kielellä ilmoitustaululle kirjoitetun turvallisuussloganin. Tiimiläiset toistavat yhteen ääneen lyhyen tarttuvan iskulauseen, jonka jälkeen ryhmät keskustelelevat siitä tovin.

Kahdeksaan mennessä kaikilla työntekijöillä on yllään siisti lyhythihainen paita, harmaat tai ruskeat housut ja mustat turvakengät sekä muut työtehtävien edellyttämät turvavarusteet. Vähitellen tilan täyttää koneiden jyske, johon sekoittuu sähköisten seinäpuhaltimien pehmeä humina.

Työ tuntuu käynnistyvän rutiinilla, mutta aina näin ei ole ollut.

Turvallisuus ennen tyylikkyyttä

Vanitha, Raja ja muut Stora Enso Inpac Delta Indian työntekijät valmistavat pakkauksia matkapuhelimille ja muille elektroniikkalaitteille, vaatteille, jalkineille, lääkkeille sekä muille kuluttajatuotteille. Miehet hoitavat useimmiten paino-, liimaus- ja leikkauskoneita, kun taas naiset vastaavat laadunvalvonnasta.

Ostettuaan Chennai tehtaan vuonna 2011 Stora Enso

alkoi järjestää tehtaan henkilöstölle systemaattista koulutusta työterveys- ja työturvallisuusasioissa (OHS), koska niissä oli havaittu merkittäviä puutteita. Siitä huolimatta Finnwatch julkaisi kesällä 2013 Chennai tehtaasta kriittisen raportin, jossa tuotiin esiin työolosuhteissa ja turvallisuuskäytännöissä olevia puutteita.

Toisaalta kun työntekijöiden kanssa keskustelelee nyt, käy selväksi, että muutos aikaisempaan ei ole jäänyt keneltäkään huomaamatta.

"Paljon on muuttunut", Vanitha kertoo. Hän on ollut tehtaalla töissä kuusi vuotta ja toimii laadunvalvojana. "Nykyisin käytän turvakengäni ja pidän hiukset kiinni."

"Nyt kaikki käyttävät suojakäsineitä, hengityssuojaimia ja kuulosuojaimia", kertoo tehtaalla kolme vuotta työskennellyt stanssauskonetta hoitava Raja. "Arkkien käsittely käsineet kädessä on ihan erilaista. Ote on pitävämpi. Ensin se tuntui oudolta, mutta nyt siihen on totuttu", hän toteaa.

Vanitha lisää, että aluksi painavilta ja epämukavilta tuntuviin kenkiin totuttelu vei myös aikansa.

Mutta ovatko tehdyt muutokset liian vähäisiä ja tulevatko ne liian myöhään? Asiasta tietää enemmän tehtaan henkilöstöstä ja hallinnosta vastaava **Aruna Arumugam**. Hän tuli tehtaalle vuonna 2008 ja on kokenut muutokset itse ja nähnyt, miten työntekijät ovat reagoineet niihin.

Aruna kertoo, että naiset saivat ennen käyttää perinteistä arkiasuaan eli saria ja shaalia tehdassalissa työskennellessään. Hän muistelee, että ohjeet pitkien hiuksien sitomisesta aiheuttivat aika-ajoin vastustusta.

Raja huomauttaa, että myös itse tehtaalla on tehty lukuisia muutoksia. "Jokaisella alueella on nyt palosammutin, hätäuloskäyntejä on enemmän ja tehtaalle on asennettu palohälyttimet", hän kertoo.

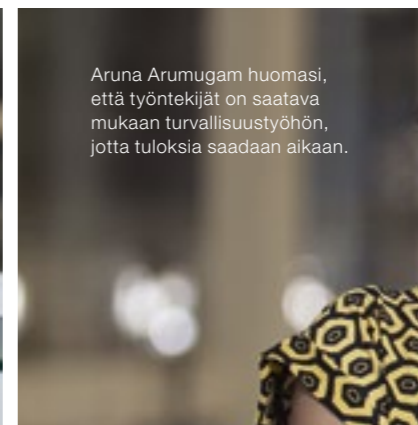
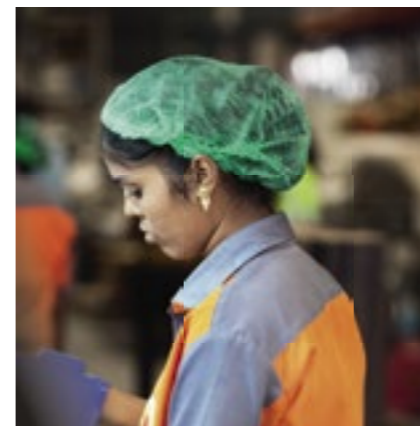
Kulttuurin muutos käynnissä

Päivän mittaan Arunan kanssa käydyistä keskusteluista piirtyy selkeämpi kuva siitä, millainen matka tehtaan turvallisuustyössä on kuljettu. Muutokset ulottuvat uusia työasuja ja varusteita syvemmillä.

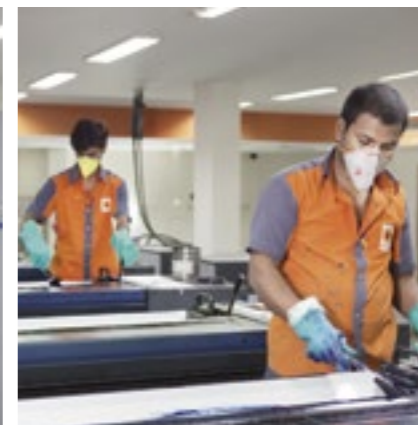
"Kun aloitin täällä viisi vuotta sitten, tehtaalla ei ollut turvallisuusosastoa. En ole mikään turvallisuusasiantuntija, mutta halusin vaalia työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä", Aruna sanoo.

Hän pyysi apua kollegaltaan **Prabhu Ganesanilta**, joka nykyisin vastaa tehtaan työterveys- ja työturvallisuusasioista. Kaksikko kehitti yhdessä oman yritykseen ja erehdykseen perustuvan menetelmänsä, jota he sovelsivat suojavarusteiden hankkimiseen työntekijöille. He tutkivat asioita internetistä ja käyttivät omaa harkintaansa.

"Se oli sattuman kauppa", Aruna myöntää.

Aruna Arumugam huomasi, että työntekijät on saatava mukaan turvallisuustyöhön, jotta tuloksia saadaan aikaan.

"Järjestelmällisempiä muutoksia alkoi tapahtua vasta Stora Enson perustaman yhteisyrityksen myötä, jolloin turvallisuutta alettiin pitää ensiarvoisen tärkeänä."

Aruna muistelee, että ammattimainen terveys- ja turvallisuustoiminta käynnistyi toden teolla vasta, kun Stora Enso sai päätökseen Inpac Internationalin oston heinäkuussa 2011. Prabhu nimitettiin turvallisuuspäälliköksi, ja hän raportoi uudessa OHS-tehtävässään ylimmälle johdolle.

"Siitä alkoi turvallisuuden mieltäminen kulttuuriksi, toimintatavaksi ja keinoksi pitää huolta työntekijöistä", Aruna sanoo. "Silti meillä oli aluksi vaikeuksia saada työntekijöiden asenne muuttumaan. Jos turvallisuudesta aletaan yhtäkkiä puhua enemmän, herää epäilyksiä, miksi asia nostetaan esiin juuri nyt."

Vaikka turvallisuutta pidettiin tärkeänä, parannuksia ei ole saatu aikaan yhdessä yössä.

Aruna vakuuttaa, että turvallisuuskulttuurin kehittäminen vaatii muutakin kuin tiedon jakamista ja ylhäältä päin tulevaa painostusta. "Työntekijät on houkuteltava kädestä pitäen mukaan", hän sanoo.

Yksi käytetyistä keinoista on ollut turvallisuustyökalupakki, jonka avulla Stora Enso pyrkii edistämään terveyttä ja turvallisuutta kaikissa toimipaikoissaan. Yhtiön turvallisuuspäälliköt kartoittivat hyvin menestyneissä yksiköissä käytössä olevat menetelmät ja kokosivat niiden pohjalta joukon parhaita käytäntöjä ja jo toimiviksi osoittautuneita työkaluja. Turvallisuustyökalut otettiin Intiassa käyttöön vuonna 2013.

Ajattelutapa ja asenne ratkaisevat

Alussa monelle oli epäselvää, mitä turvallisuustyökalut ovat. "Osa luuli, että antaisimme heille uudenlaiset suoja- tai turvavarusteet", Aruna toteaa. "Meidän piti selittää, että tarvittavat työkalut löytyvät omasta päästämme ja omasta asenteestamme."

Turvallisuustyökalujen käytön edistäminen on ollut Prabhun tärkeimpiä vastuualueita. Lisäksi hän on ottanut tehtäväkseen keskeisten OHS-dokumenttien kääntämisen tamiliksi. Käännettävänä ovat kansallinen turvallisuuskäsikirja, Stora Enson turvallisuuspolitiikka, kemikaalien käsittelyohjeita sisältävät materiaalien turvallisuustiedotteet, tehtaan turvallisuusmenettelytapaohjeet ja tapaturmaraportit sekä turvallisuuslogot.

Prabhu on silmin nähden tyytyväinen kertoessaan, ettei hänen enää tarvitse keksiä päivittäisiä iskulauseita.

"Työntekijät ovat äskettäin alkaneet kirjoittaa iskulauseet itse ja lukea niitä keskenään. Joskus ne ovat riimejä, joskus toteamuksia turvallisuuspolitiikasta," hän sanoo. "Aamun turvallisuuskeskustelussa joku saattaa kertoa jostakin kokemuksestaan tai muusta tapaturmasta. Jos edellisessä vuorossa on sattunut jotain, siitä puhutaan ja mietitään, miten vastaava tilanne estetään tulevaisuudessa."

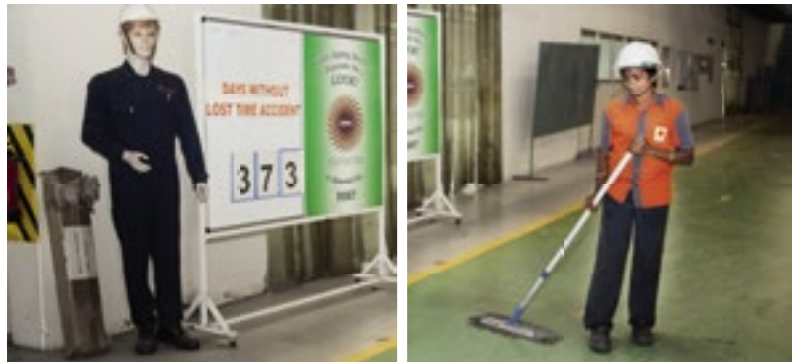
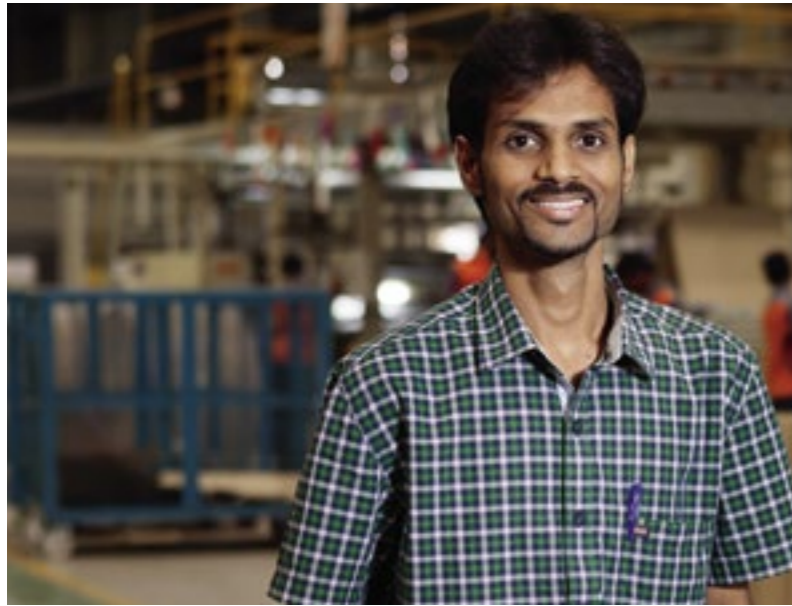
Vaikka aikomukset ovat miten hyvät tahansa, väärinymmärryksiä voi silti syntyä. Aruna ja Prabhu muistavat tapauksia, joissa työntekijät ovat käyttäneet suojakypärää vaikkeivät heidän työtehtävänsä sitä edellyttäkään. Kaikesta huolimatta keskustelun lisääminen ja jatkuvan huomion kiinnittäminen turvallisuuteen sekä turvallisuustyökalujen käyttöönotto ovat tuottaneet tulosta.

"Meillä oli ennen vaikeuksia mieltää, miten turvallisuuslogot ja -keskustelut liittyvät jokapäiväiseen työhön. Mutta nyt kun turvallisuudesta on puhuttu joka päivä, osaamme yhdistää sen paremmin omaan työhömme. Me kaikki tunnemme yhtiön turvallisuustyön ja tiedämme, miten meidän tulee toimia. Kaikki on nyt järjestelmällistä," Raja sanoo.

Tätä meiltä kysyttiin

Miten pidätte huolta työntekijöistänne?

Prabhu Ganesan on ollut mukana kehittämässä Chennain tehtaan työturvallisuutta. Hänen vastuullaan on muun muassa turvallisuustyökalujen käyttöönotto.

Yksi yhtiö, yhdet arvot

"Työntekijöiden tietoisuus on lisääntynyt. Jos he eivät ole varmoja turvallisuudesta, he kertovat epäilyksistään herkemmin asiasta vastaavalle henkilölle. He ovat alkaneet avautua ja puhua enemmän vaaraa aiheuttavista tilanteista", Aruna kertoo turvallisuustyön tuloksista. Tätä avoimuutta hän haluaa edelleen lisätä.

"Me teemme kaikki töitä yhdessä. Kerromme, että vaikka heistä tuntuisi siltä, että tämä työ kuuluu johdolle eikä työntekijöille, olemme kaikki johtajia, kun on kyse turvallisuudesta. Olemme saman yrityksen palveluksessa. Meillä on sama turvallisuuskulttuuri ja meidän kaikkien on noudatettava samoja sääntöjä."

Päivän kuumin aika on ohi. Kello on neljä iltapäivällä, ja tehdassaliin laskeutuu syvä hiljaisuus koneiden surinan hiipuessa. Vuoro on päättynyt, ja takana on jälleen yksi tapaturmaton päivä. Jokainen tehtaalla työskentelevä on päässyt jälleen askelen lähemmäs turvallisemman työympäristön tavoitetta.

Päivän tärkein oppi? Uuteen kulttuuriin sopeutuminen vie aikaa. Työpäivä voi olla ohi, mutta terveyden ja turvallisuuden parantamiseksi tehtävä työ ei koskaan lopu.

Trukinkuljettaja **Suriya Prakash** kiteyttää asian perimmäisen merkityksen.

"Meidän on huolehdittava turvallisuudestamme, jotta pysymme elossa. Perheeni on riippuvainen minusta samoin kuin työkaverieni perheet heistä", hän sanoo.

Pian hän jo rientää työtovereidensa perään ajotien yli busseille palatakseen kotiin perheensä luokse. **rethink.**

"Osa uusista työturvallisuusohjeista, kuten oikeiden suojarusteiden käyttö, vaati totuttelua", V. Vanitha kertoo.

Keksijät ja *kehittäjät*

Menestyvä tutkimus- ja kehitystyö vaatii toimintaa monella tasolla yhtä aikaa. Kaikella strategisista päätöksistä käytännön testeihin on oma tärkeä merkityksensä, kun ideoista tehdään todellisuutta. T&K ei ole pelkästään uusien asioiden luomista – se on elintärkeää myös olemassa olevien tuotteiden kehittämiseksi.

Kolme storaensolaista jakaa kokemuksensa yrityksessä viime aikoina tehdystä T&K-työstä.

TEKSTI JONAS NORDLUND

KUVAT NÚRIA CUGAT, JOHAN BÄVMAN, SAMUEL TRÜMPY

Biotuotteita uusille markkinoille

Antonio Batistini, innovaatio- ja kehitysjohtaja, Biomaterials

”Keksintö ja innovaatio ovat mielestäni kaksi eri asiaa. Kuka tahansa voi keksiä uusia ideoita, mutta innovaatio tarkoittaa ideoiden tuomista todellisille markkinoille. Nykypäivän muuttuva yhteiskunta luo kysyntää uudentyyppisille tuotteille, ja materiaalien uusiutuvuus ovat vain yksi, joskin tärkeä kriteeri.

Meidän pitää oppia ymmärtämään entistä paremmin teollisuuden ja eri alojen täyttymättömiä tarpeita ja löytää ratkaisuja, joilla niihin pystytään vastamaan muista erottuvalla tavalla. Näissä ratkaisuissa tukeudumme raaka-aineesee-

semme, joka ei kilpaile ruuan tuotannon kanssa. Kehitämme T&K-organisaatiota markkinalähtöisempään suuntaan, jolloin se pystyy luomaan lisäarvoa eri kohdissa arvoketjua. Tuotteiden työntämisestä markkinoille ilman perusteellista ymmärrystä niiden todennäköisestä vaikutuksesta on luovuttava. Kaikki tämä on tärkeää, jotta voimme asemoida Stora Enson muista erottuvien ratkaisujen tarjoajana.

Väestönkasvu ja ympäristöongelmat yhdessä öljyn hinnan heilahtelujen ja energihuollon varmuus-

paineiden kanssa luovat tulevaisuudessa yhä enemmän kysyntää vaihtoehdoille, kestäville ja uusiutuvalla energialle ja materiaaleille.

Oma visio on kehittää biojalostamatoimintaa nykyisten selluprosessien sivutuotteiden pohjalta. Esimerkiksi mäntyöljy, tärpähti, ligniini ja biomassasta valmistettu biometanoli sekä uudet kemialliset, mekaaniset ja entsyymipohjaiset prosessit voivat tuoda ulottuville erilaisten lignoselluloosapitoisten raaka-aineiden sisältämien sokereiden ja erittäin puhtaan sellun mahdollisuudet. Toisin sanoen aiemmin energiaksi poltetuista tuotteista voi löytyä uutta yllättävää arvoa.

Näitä biotuotteita voidaan edelleen hajottaa ja jalostaa uudentyyppisiksi tuotteiksi, jotka voivat olla erittäin arvokkaita kasvavilla markkinoilla, esimerkiksi farmaseuttisissa sovelluksissa tai elintarvikkeissa, kosmetiikassa, kodinhoito- ja hygienia tuotteissa, vain muutamia nimetäkseni. Mahdollisuudet ovat liiki loputtomat! Kehitystyöhön on panostettava kunnolla, jotta pystymme asemoitumaan merkittäväksi toimijaksi aivan uusille markkinoille.”

”Kannattavaan T&K-työhön kuuluu myös yhteistyö yliopistojen ja muiden tutkimuslaitosten kanssa. Zürichin teknillinen korkeakoulu ETH on yksi näistä”, Antonio Batistini sanoo.

Tätä meiltä kysyttiin

Mitä innovaatioita T&K-työnne on saanut aikaan?

Huomio: pakkaus sisältää pähkinää!

Juan Vila, tehtaanojohtaja, Barcelonan tehdas, Espanja

”Kun ensi kertaa kuulin aikeesta valmistaa paperia tai kartonkia hasselpähkinän kuorista, hämmästyin. Sitten innostuin. Tätä me haluamme kokeilla asiakkaamme kanssa. Ferrero on tunnettu italialainen suklaavalmistaja ja maailman suurimpia hasselpähkinöiden käyttäjiä. Suklaan raaka-aineena käytettävien pähkinöiden jäljiltä heille kertyy vuosittain noin 20 000 kiloa pähkinänkuoria.

Aikaisemmin Ferrero myi kuoret polttoaineeksi, kunnes yrityksessä saatiin ainutkertainen ajatus: mitä, jos kuoret voitaisiin jauhaa paperin tai kartongin kuituraaka-aineeksi? Ferrerossa ajateltiin, että asiakkaat arvostaisivat sitä, ettei mitään heitettäisi hukkaan: itse pähkinä käytetään suklaaseen ja kuoret pakkaukseen. Mielestäni ajatus on loistava.

Hankkeen käynnistyttyä Ferreron edustaja oli yhteydessä meihin täällä Barcelonan tehtaalla. Projektiin etsittiin tehdasta, joka olisi halukas kokeilemaan pähkinänkuorien jauhatusta kartongin keskikerrokseen.

Lähdimme mukaan melkein siltä istumalta. Ensinnäkin idea itsessään oli mielenkiintoinen ja lisäksi ajattelin, että tämä todellakin olisi rethink-henkistä asiakasyhteistyötä.

Hasselpähkinänkuorella tehdyt kokeilut ovat onnistuneet hyvin. Jatkamme testejä kunnes kartonki täyttää kaikki asetetut lujuus- ja hygieniavaatimukset.

Parasta on mielestäni ollut loistava yhteistyö kaikkien projektissa mukana olevien kesken. Lisäksi uusi konsepti on antanut virikkeitä myös muihin kartonkiin liittyviin kehitysprojekteihin.”

”Stora Enson Barcelonan tehdas käyttää raaka-aineenaan kierrätettyä paperikuitua. Viime aikoina testiajoja on tehty myös hasselpähkinänkuoria sisältävillä materiaaleilla”, Juan Vila kertoo.

”Uusien innovaatioiden ohella on tärkeää kehittää myös nykyisten tuotteiden valmistusmenetelmiä”, Olle Högberg painottaa.

Tätä meiltä kysyttiin

Mikä on kartonkipakkausten tulevaisuus?

Enemmän vähemmällä

Olle Högberg, vanhempi T&K-asiantuntija, Nymöllan tehdas, Ruotsi

”Usein kuulee mietittävän, miten paperin ja kartongin valmistajat selviävät kasvavista kustannuksista. Ratkaisumme on tehdä entistä kevyempiä papereita ja kartonkeja, jolloin materiaalien käytössä ja tuotannon ja kuljetusten energian kulutuksessa voidaan saada merkittäviä säästöjä.

Yksi keino tuotteiden keventämiseen on vähentää tarvittavaa kuitumäärää. Mutta miten paperin tai kartongin lujuus voidaan säilyttää ennallaan, jos kuitujen määrä vähenee? Tähän kysymykseen etsitään vastauksia PowerBonds-projektissa.

Käymme projektissa perusteellisesti läpi paperin tuotantoa ja analysoimme kuitutasolla paperin ja kartongin raaka-ainetta eli sellua. Käsittelemällä puukuituja uusilla mekaanisilla ja kemiallisilla menetelmillä kuiduista saadaan lujempia ja sidosominaisuuksiltaan parempia. Kun kuidut liittyvät toisiinsa vahvemmin, sama lujuus saadaan aikaiseksi vähemmällä sidoksilla. Tällöin kartonkituotteista voidaan tehdä lujia ja kestäviä pienemmillä neliöpainoilla.

Arvioni mukaan 15 prosenttia kevyempi materiaali voi säästää kustannuksia 5–10 prosenttia, koska kuitujen osuus paperi- ja kartonkituotteiden kustannuksista on jopa kaksi kolmannesta.

Odotamme projektin tuloksena parempaa ymmärrystä lujempien ja ohuempien sellupohjaisten materiaalien valmistusedellytyksistä.

Viime kädessä voimme parantaa tuotannon kustannus- ja materiaalitehokkuutta. Kun kuitutason sidokset saadaan lujemmiksi, pienemmästä määrästä puuta saadaan enemmän kartonkia. Nykyisin kahden litran maitotölkki voidaan valmistaa samasta määrästä puuta kuin mikä 40 vuotta sitten tarvittiin litran tölkin tekemiseen. Ja kehitys jatkuu.” **rethink.**

Potkuista uuteen paikkaan

Siinähan istuin. Kahvilan pöydässä lähimpien työkavereiden kanssa, tupertyneessä hiljaisuudessa. Aurinko paistoi niin kuin ennenkin. Kadut, talot, arkinen hyörinä – kaikki oli kuten ennenkin. Paitsi että ei ollut. Minut oli juuri sanottu irti.

TEKSTI EERIKA OLKINUORA,

HAASTATTELU RUOTSISSA JONAS NORDLUND

KUVITUS ANTON YARKIN

Vuosina 2013–2014 noin 2 500 Stora Enson työntekijää koki ja kokee saman kuin minä aiemman työsuhteeni päättyessä – irtisanomisen. Irtisanomiset ovat osa Stora Enson 200 miljoonan euron säästöohjelmaa. Henkilöstöä on vähennetty myös aiempina vuosina useaan otteeseen. Paperin kysyntä laskee edelleen Euroopassa, ja yhtiön on ollut pakko reagoida heikkoon markkinatilanteeseen. Tässä suhteessa Stora Enson matka – muutos eurooppalaisesta sellun ja paperin tuottajasta kasvumarkkinoihin keskittyväksi, lisäarvoa tuottavaksi uusiutuvien materiaalien yritykseksi – ei ole henkilöstölle mikään helppo taival.

Aluksi ahdistaa

Irtisanomispapereiden allekirjoittaminen teki tilanteesta hyvin henkilökohtaisen ja tuskaisen. Ei juuri lohduttanut, että moni muukin yrityksessä oli joutunut samaan jamaan. Enkö ollut tehnyt työtäni riittävän hyvin? Miten pärjään asuntolainan lyhennysten kanssa? Mistä löydän uuden työn? Mielessä pyöri ahdistavia kysymyksiä ja ajatuksia. Seuraavassa vaiheessa hyvin yleisiä reaktioita ovat – ihmisestä riippuen – masennus, suoranainen viha tai pakonomainen tarve saada vastaus kysymykseen ”miksi”. Tämä pätee myös Stora Ensosta irtisanottuihin.

Taina Kaakinen työskenteli 12 vuotta Stora Enson tietopalvelussa, kunnes hänet sanottiin irti toiminnon hajauttamisen vuoksi. ”Irtisanominen tuntui epärealistiselta ja yhtiönkin kannalta virheeltä. Mielestäni päätös tehtiin mieltämättä perusteellisesti seurauksia ja tutkimatta asioita kunnolla”, hän sanoo.

”Pahinta on arvottomuuden tunne. Tuntuu siltä, ettei yksikömmme lakkauttamisesta päättänyt yhtiön johto arvosta tietämystäni. Sisäiset asiakkaat arvostivat työtäni, ja sain usein kiitosta ja kehuja.”

Tutkimusten mukaan työttömäksi joutuminen on kolmanneksi stressaavin tilanne ihmisen elämässä. Pahempia ovat vain läheisen kuolema ja avioero.

Mitä siis tehdä?

Stora Ensossa irtisanomiset otetaan vakavasti. Yhtiö tarjoaa tukea niin lähteville kuin jäävillekin työntekijöille, sekä ennen muutosta että sen jälkeen.

”Suomessa kaikki Stora Enson esimiehet koulutetaan hoitamaan irtisanomistilanteita Stora Enson arvojen ja ohjeistuksen mukaisesti. Kuitenkin olennaisinta on, että järjestämme lähteville henkilökohtaista ohjausta ja tukea uuden työn etsintään, oman yrityksen perustamiseen tai jopa uudelle alalle kouluttautumiseen. Ylipäänsä haluamme auttaa ja rohkaista ihmisiä löytämään elämäleen uuden suunnan. Eri tilanteissa järjestetään erityyppisiä palveluita”, toteaa Suomen henkilöstöpalveluiden johtaja **Jukka Sarhimaa**. Myös Ruotsissa ja Saksassa on omat uudelleentyöllistymiseen tähtäävät tukimateriaalit. Stora Enso pyrkii kaikissa toimintamaissaan tekemään irtisanomistilanteissa aina enemmän kuin lakisääteisten minimivaatimusten mukaan on pakollista.

Vastuullisia vähennyksiä

Työntekijöiden reilu kohtelu irtisanomistilanteessa ei ole ainoastaan eettinen velvoite vaan sekä yhtiön että työntekijän kannalta koko prosessin tärkein onnistumiskriteeri.

Stora Enson Pathbuilders-ohjelmassa on pohdittu henkilöstövähennyksiin liittyviä vastuullisuuskysymyksiä ja mietitty erilaisia ehdotuksia näiden tilanteiden hoitamiseksi. Reiluun toimintaan kuuluu esimerkiksi kunkin työntekijän empaattinen ja kunnioittava kohtelu. Myös yritykseen jäävien työntekijöiden on tärkeä tietää, että heidän irtisanottuja työtovereitaan kohdellaan hyvin. Se on olennaista koko yrityksen kannalta, koska yritys tarvitsee työntekijöiden luottamusta ja panosta menestyäkseen tulevaisuudessa.

Uudelleensijoittumispalveluiden tarjoaminen on yksi hyvä tapa pyrkiä varmistamaan, että prosessin lopputulos on kaikkien kannalta kohtuullinen.

Tuen avulla...

Työnantajan kustantamat uudelleensijoittumispalvelut auttavat irtisanottuja pääsemään sinuiksi tilanteen kanssa ja löytämään uuden työn. Yleensä palvelut ostetaan konsulttiyrityksiltä. Niihin voi sisältyä käytännön neuvontaa, psykologista tukea, uraneuvontaa ja työnhakuvalmennusta.

Tutkimusten mukaan työttömäksi joutuminen on kolmanneksi stressaavin tilanne ihmisen elämässä. Pahempia ovat vain läheisen kuolema ja avioero.

Apua voidaan tarjota niinkin konkreettisisa asioissa kuin ansioluettelon kirjoittamisessa ja työhaastattelun valmistautumisessa. Tarvittaessa konsulttiyritys voi järjestää työnhakijoiden käyttöön toimistotilan ja verkkoyhteyden. Uudelleensijoittumispalvelut voivat olla henkilökohtaisia ja/tai ryhmäpalveluita.

Kaakisella on jo ollut ensimmäinen tapaaminen tukihenkilönsä kanssa. ”Se oli tunnin mittainen kahdenkeskinen tapaaminen. Kävimme läpi edeltä käsin lähetettämäni ansioluettelon ja työhakemuksen. Sain paljon hyviä vinkkejä ja neuvoja työnhakuun”, hän kuvailee. Tätä kirjoittaessa hän ei ole vielä löytänyt uutta työtä.

...uuteen alkuun

Myös **Adi Celhasic** on tutustunut uudelleensijoittumispalveluihin. Hän työskenteli lähes viisi vuotta paperikoneenkäyttäjänä Stora Enson Hylten tehtaalla Ruotsissa, mutta joutui työttömäksi, kun yhtiö päätti sulkea koneen.

”Uudelleensijoittumispalveluista oli iso apu, kun tarvitsimme monenlaisia käytännön neuvoja. Saimme apua CV:n kirjoittamiseen, ja meille etsittiin myös avoinna olevia paikkoja. Työnhakuun voi saada paljon apua, mutta hakemuksen lähettämistä pitää ottaa itse vastuu”, Celhasic sanoo.

Hänen mielestään palveluista oli tuntuva apu muutostilanteessa, varsinkin kun piti miettiä omia tavoitteitaan uuden työn haussa.

”Avun vastaanottamista ei pidä hävetä. Päinvastoin, kaikki tarjolla oleva asiantuntemus kannattaa hyödyntää”, hän rohkaisee.

Adi Celhasic löysi uuden työpaikan neljässä kuukaudessa. Tällä hetkellä hän toimii projektipäällikkönä Ruotsin vankeinhoitolaitoksessa (Kriminalvården) ja viihtyy uudessa työssään. **rethink.**

Tämän artikkelin kirjoittaja irtisanottiin laajojen yt-neuvottelujen takia aiemmasta työpaikastaan. Puoli vuotta irtisanomispapereiden allekirjoittamisen jälkeen hän työllistyi Stora Ensolle määräaikaiseen työsuhteeseen.

Tätä meitä kysyttiin

Voitteko katsoa silmiin ihmisiä, jotka olette sanoneet irti?

Intohimona vastuullinen liiketoiminta

TEKSTI TIINA TUOMAINEN KUVAT MARYAM ALTAF

180 miljoonan asukkaan Pakistan tarjoaa kiinnostavia kehitysmahdollisuuksia uusiutuvien materiaalien alalla. Vahvasti kasvavat markkinat tuovat kuitenkin mukanaan myös riskejä, tietää Ambreen Waheed, Stora Enson yhteisyrityksen Bulleh Shahin uusi vastuullisuusjohtaja. ”Tehtäväni on tehdä vastuullisuuskulttuurista elimellinen osa toimintaamme”, hän sanoo.

Haasteet ovat aina innostaneet **Ambreen Waheedia**. Tuorein todiste siitä on hänen uusi tehtävänsä Stora Enson pakistanilaisen yhteis-työkumppanin vastuullisuusjohtajana.

Ambreen aloitti Stora Enson ja pakistanilaisen Packaging Limitedin yhteisyrityksen Bulleh Shah Packaging Limitedin palveluksessa maaliskuussa 2013. Sitä ennen hän ehti johtaa 15 vuotta yritys vastuukysymyksiä pohtivaa ajatushautomoa.

”Se oli iso päätös, mutta minua kiinnosti mahdollisuus rakentaa kenties ensimmäinen yrityksen toimintaan kiinteästi nivoutuva vastuullisuuskulttuuri tänne Pakistaniin”, Ambreen sanoo.

”Olen osa kokenutta moniammatillista tiimiä, jossa meillä on pitkäjänteisesti rakennetut työskentelytavat. Ensimmäisen puolen vuoden kokemukset osoittavat, että pystyn vastaamaan Bulleh Shahin haasteisiin”, hän toteaa lämpimästi hymyillen.

Ennakkoluulotonta ajattelua

Stora Ensolla on 35 prosentin osuus yhteisyritys Bulleh Shahissa, joka valmistaa pakkaustuotteita sekä paikallisille että kansainvälisille asiakkaille Pakistanin kasvavilla markkinoilla.

Ambreen Waheedin tehtävänä on rakentaa yritykseen kokonaisvaltainen yritysvastuumalli, joka kattaa esimerkiksi sidosryhmäsuhteet asiakkaisiin ja kansalaisjärjestöihin, työturvallisuuskulttuurin kehittämisen, koulutusasiat ja osallistavan toiminnan suunnittelun.

Tehtävää on myös Stora Enson toimintaohjeiden (Code of Conduct) soveltamisessa sekä yrityksen ylimmän johdon sitouttamisessa vastuullisuusasioihin.

”Vastuullinen toiminta kaikilla tasoilla vaatii ennakkoluulotonta ajattelua”, Ambreen sanoo. ”Tiedän, että pystymme kehittämään hyviä ratkaisuja. Meillä Bulleh Shahissa on osaava henkilöstö. Myös yhteistyö Stora Enson kollegoiden kanssa on ollut antoisaa. Jaamme saman innostuneen asenteen työhön ja uuden kehittämiseen.”

Parempaa tilannetajua

Palataan kuitenkin ajassa taaksepäin, 1980-luvun Pakistaniin. Ambreen Waheed opiskeli silloin tietojenkäsittelytiedettä Lahoren teknillisessä yliopistossa.

”Opiskeluaikoinani useimmilla pakistanilaisilla ei ollut juuri minkäänlaista käsitystä tietokoneista. Mutta minä näin haasteen, jonka halusin ottaa vastaan.”

Saatuaan tutkintonsa valmiiksi Ambreen pääsi T&K-tehtäviin DEC:lle, joka oli yksi sen ajan johtavia tietotekniikkayrityksiä koko maailmassa. Tehtävänä oli kehittää Pakistanin ensimmäinen tietokonepohjainen henkilökorttijärjestelmä.

”Halusin tehdä jotakin ihmisille hyödyllistä. Minua innosti ihmisen ja tietokoneen vuorovaikutus.”

Ideoidessaan sidosryhmälähtöistä prosessia verkkopohjaisen sosiaalisen vaikutusanalyysijärjestelmän kehittämiseen Ambreen ymmärsi, että sidosryhmien kuunteleminen on tulokselliselle liiketoiminnalle elintärkeää. Looginen jatkokysymys kuului: miten yritysvastuusta saadaan liiketoiminnan työkalu?

"Organisaation jokaisen osan ja elementin tulee elää vastuullisesti", Ambreen Waheed sanoo. "Ihmisillä on hyviä ideoita – ruohonjuuritasolta ylämpään johtoon. Ne pitää vain viedä käytäntöön."

"Paras ratkaisu on kaikkia osapuolia hyödyttävä yhteistyö."

Tätä meiltä kysyttiin
Mitä yritysvastuu teille merkitsee?

Ambreen Waheed haki kysymykseen vastausta kotimaansa ulkopuolelta aloittamalla opinnot Cambridgen yliopiston Judge Business Schoolissa Englannissa. Siellä hän työskenteli yhdessä tiimin kanssa, joka kehitti sidosryhmäyhteistyön AA1000 Stakeholder Engagement Framework -standardia Ambreenin aikaisemmin Canadian International Development Agency (CIDA) kanssa tekemän sosiaali- ja ympäristöarvioinnin pohjalta.

"Se innosti myös minua tutkimaan jalkapalloja valmistavan teollisuuden toimitusketjujen eettisiä käytäntöjä Pakistanissa."

"Huomasin, kuinka tärkeää yrityksen toimintaympäristön tuntemus on. Vain sitä kautta voi ymmärtää yrityksen ratkaisuja. Ymmärtäminen puolestaan on muutoksen avain", hän painottaa.

Ambreen valottaa ajatuksiaan esimerkillä Bulleh Shahin arvoketjusta: "Käytämme pakkauskartongin raaka-aineena vehnän olkia. Raaka-ainetta hankkiessa olemme tekemisissä lukuisten viljelijöiden kanssa. Joskus näemme selviä merkkejä siitä, että tilalla saattaa työskennellä myös lapsia."

Tavanomainen reaktio voisi olla hankintojen lopettaminen tällaiselta tilalta ilman sen tarkempia selvityksiä tilanteen syistä. Toinen tyypillinen reaktio on kouluhankkeen aloittaminen.

"Nämä keinot eivät välttämättä ratkaise tilannetta. Kaikissa toimissa on otettava huomioon myös paikallinen yhteiskunta ja kulttuuri. Vanhemmat saattavat esimerkiksi ottaa lapsensa pois koulusta siksi, että eivät näe heikkotasoisien opetuksen parantavan lasten työllistymismahdollisuuksia. Tämä ei tarkoita sitä, että lapsityö ja koulutusta vaille jääminen olisi oikein. Se tarkoittaa sitä, ettei parasta ratkaisua voi selvittää ymmärtämättä tilanteen taustoja", Ambreen sanoo.

Hänen mielestään paras ratkaisu on kaikkia osapuolia hyödyttävä yhteistyö – mukaan lukien koulutuksen tukeminen.

"Tältä pohjalta me teemme työtämme."

Vahvat pakistanilaiset arvot

Bulleh Shahin tehtävien lisäksi Ambreen Waheedilla riittää aikaa myös useille Aasian ja Tyynenmeren alueen yritysvastuuorganisaatioille, nuorten yrittäjien mento-roinnille sekä luennoimiselle amerikkalaisissa, eurooppalaisissa ja aasialaisissa yliopistoissa.

Myös perhe on Ambreenille tärkeä. "Yritän opettaa omalle pojalleni samoja arvoja ja kyselevää oppimistapaa, joita vanhempani opettivat minulle. Tämä oppi on kannustanut minua ottamaan haasteita ja pitämään kiinni eettisistä periaatteista."

Kotikasvatuksen lisäksi Ambreenin maailmankuvaa ja arvoja ovat muokanneet kohtaamiset eri kulttuurien kanssa. Matkat yhteensä noin 70 maassa ovat opettaneet kunnioittamaan uusia kulttuureja – ja arvostamaan omia juuria:

"Minulle on tullut tärkeäksi pukeutua perinteisiin pakistanilaisiin vaatteisiin, jotta ihmiset näkevät, mistä olen kotoisin. Toivon myös välittäväni pakistanilaista vieraanvaraisuutta sekä lämmintä ja avointa suhtautumista", Ambreen sanoo.

Matkat ja haasteet ovat opettaneet, mitä yritysvastuu tarkoittaa käytännössä.

"Minusta yritysvastuu on toimenpiteitä, joilla minimoidaan koko yhteiskunnalle aiheutuvat kielteiset sosiaaliset tai taloudelliset seuraukset."

Hän uskoo, että tähän päästään arvioimalla aiempaa toimintaa, oppimalla virheistä ja suunnittelemalla tulevaa opitun perusteella. "Kyse on oman toiminnan arvioinnista ja kielteisten vaikutusten torjumisesta. Pitää toimia sekä omalta että muiden kannalta kestävästi."

Parannusten kehittäminen ja suunnittelu ovat Ambreen Waheedin uran kulmakiviä. "Uskon, että vastuullinen liiketoiminta – alimmalta tasolta aina ylimpään johtoon – on tulevan menestyksen avaintekijöitä. Olen varma, että yritysvastuu tarjoaa meille tehokkaan työkalun, jolla toiminnasta saadaan kannattavaa ja kestävää." **rethink.**

Kuuleeko kukaan?

Puolet maailman väestöstä asuu YK:n mukaan kaupungeissa tai taajama-alueilla. Suomalaisistakin yhä suurempi osa on keskittynyt pääkaupunkiseudulle ja muihin isoimpiin kaupunkeihin. Kaupungistuminen tyhjentää rajusti maaseutua, ja asukastiheyden laskiessa myös palvelujen saatavuus heikenee.

Näin on käynyt muun muassa Pohjois-Karjalassa, 50 kilometrin päässä Joensuusta sijaitsevassa 2 500 asukkaan Uimaharjun taajamassa. Kun Suomessa tuli vuonna 2011 voimaan uusi terveydenhuoltolaki ensihoidon tavoiteaikaa koskevine vaatimuksineen, Uimaharju joutui haasteen eteen. Etäisyys Joensuun sairaalaan oli niin pitkä, ettei riittävän nopeaa ensihoitopalvelua pystytty takaamaan.

Ongelma ratkesi yhteistyössä Stora Enson kanssa. Uimaharjun sahalla ja Enocellin sellutehtaalla on yhteinen tehdaspalokunta, jolla on valmius reagoida nopeasti tulipaloihin ja muihin hätätilanteisiin. Tehdaspalokuntalaiset ottivat oma-aloitteisesti aktiivisen roolin, jotta uimaharjulaisia kipeästi koskettavaan ongelmaan löydettäisiin ratkaisu. Syksyllä 2012 palokuntalaiset koulutettiin ensivastehoitajiksi eli antamaan apua hätätilanteissa ja hoitamaan erilaisia vammoja.

Päivystysvuorossa on kerrallaan kolme koulutettua palomiestä. Useimmat palokuntalaiset ovat asuneet alueella vuosikautia ja heillä on hyvä paikallistuntemus: apu saadaan potilaan luo yleensä 10–15 minuutissa. Joskus yksikin minuutti voi olla ratkaiseva, jos potilas esimerkiksi tarvitsee elvytystä. **rethink.**

PIKAKELAUS: VUOSI RETHINK 2012:N JÄLKEEN
storaenso.com

Vauhdikasta designia

Polarin kehittämän uuden aktiivisuusrannekkeen Polar Loopin paketti näyttää hauskalta ja omaperäiseltä. Muotoilun lähtökohtana oli toive saada tuote kaupassa näyttävästi esille. Polar Loopin pakkaus suunniteltiin Lahden Designstudiossa, joka esiteltiin Rethink 2012:ssa.

Polarin ja Stora Enson Designstudion ammattitaitoinen tehotiimi hioi pakkaussuunnittelija **Outi Honkavaaran** johdolla ajatuksen kolmiomaisesta muodosta toteutuskelpoiseksi ja kustannustehokkaaksi pakkaukseksi.

Esimerkki kuvaa hyvin Designstudion ideaa: saattaa asiakkaan ja Stora Enson osaajat yhteen hyvin varustellussa tilassa, jossa suunnittelu voidaan aloittaa kirjaimellisesti siltä istumalta. Ensimmäinen prototyyppi pakkauksesta voi valmistua jo ensitapaamisen aikana.

Studiassa asiakkaan tarpeet, luovuus, muotoilu sekä pakkauksen rakenteellinen ja tuotannollinen osaaminen kohtaavat toisensa. "Liian usein unohdetaan, että innovaatiot alkavat suunnittelusta. Hyvin suunniteltu tuote on monesti myös innovatiivinen", designstudio-konseptista vastaava Design Manager **Iikka Harju** sanoo ja kuvaa ajattelutapaa termillä "Design thinking".

Designstudioiden määrä on vuoden 2013 kuluessa noussut viidestä yhteentoista. Vuoden lopussa Designstudioita oli Suomessa, Ruotsissa, Unkarissa, Puolassa, Baltian maissa, Venäjällä ja Kiinassa. Studioissa työskentelee noin 80 suunnittelijaa, ja workshoppeissa on menestyksekkäästi luotu toista sataa pakkauskonseptia kymmenien asiakkaiden kanssa. Designstudion tuloksena syntyneet tuotteet ovat saaneet paljon kiitosta, ja menestystä tullut myös arvostetussa Scanstar-kilpailussa jo toisena perättäisenä vuonna.

Polar on tyytyväinen yhteistyöhön ja lopputulokseen.

"Valmis Polar Loop -pakkaus on projektimme paras palkinto. Pakkauksen uusi muoto ja ilme on otettu vastaan innostuneesti. Ideoita jäi kytemään vielä mahdollisiin uusiinkin projekteihin", kertoo Polarin pakkaussuunnittelusta vastaava **Anna-Marja Suvilaakso**. **rethink.**

ASiantuntijapuheenvuoro

Vastuullisesti sijoitettu

Yhä useampi sijoittaja haluaa nykyään rahoilleen muutakin vastinetta kuin pelkkää taloudellista tuottoa. Kasvava joukko sijoittajia kantaa huolta ympäristön, ilmaston ja yhteiskunnan tulevaisuudesta. Huoli on synnyttänyt sijoitusmarkkinoille vastuullisten sijoittajien ryhmän, joka edellyttää yrityksiltä muun muassa entistä avoimempaa raportointia toimintatavoistaan.

TEKSTI RIIKKA SIEVÄNEN KUVAT MARKKU PULKKINEN, STORA ENSO

Vastuulliset sijoittajat huomioivat sekä ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin ja hyviin hallintotapoihin liittyviä riskejä että mahdollisuuksia. He sijoittavat tulevaisuuteen valitsemalla salkkuunsa yrityksiä, jotka kiinnittävät toiminnassaan huomiota ympäristön ja yhteiskunnan hyvinvointiin.

Vastuullisessa sijoittamisessa ajatuksena on, että hyvät käytännöt edistävät läpinäkyvyyttä, riskienarviointia ja sijoitusten tuotto-odotusta.

Mistä oikein on kyse?

Maailman sijoitusvarallisuudesta noin 15 prosenttia eli lähes 35 miljardia Yhdysvaltain dollaria on sijoitettu vastuullisesti. Vuonna 2006 luku oli "vain" 4 miljardia dollaria.

Kasvu on ollut voimakasta, muun muassa sijoittajien arvomaailmassa tapahtuneen muutoksen vuoksi: ilmastonmuutoksen väistämättömyys ja esiin tulleet yrityksiin liittyvät skandaalit ja petokset ovat lisänneet vaatimuksia yritystoiminnan läpinäkyvyydestä ja sen raportoinnista. Sijoittajat ovat havainneet, että vastuullinen sijoittaminen antaa laajan näkökulman riskien arviointiin.

Määritelmänsä mukaan vastuullinen sijoittaminen on sijoitustoimintaa, jossa ympäristötekijät, sosiaaliset tekijät ja hyvät hallintotavat eli niin sanotut ESG-tekijät (environmental, social and corporate governance issues) sisällytetään mukaan sijoituskohteen arviointiin. ESG-tekijöiden ohella vastuullisessa sijoittamisessa huomioidaan myös yritysten läpinäkyvyys ja pitkäjänteinen toimintatapa.

“Sijoittajat ovat havainneet, että vastuullinen sijoittaminen antaa laajan näkökulman riskien arviointiin.”

Vastuullisessa sijoitustoiminnassa on mahdollista painottaa oman arvomaailman mukaisia valintoja ja se sopii melkein kenelle tahansa; yksityishenkilöille tutuimpia ovat varmasti osake- ja korkosijoitukset sekä niihin sijoittavat rahastot.

Miten vastuullisuutta arvioidaan?

Vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja on useita poissulkemisesta suosimiseen ja vaikkapa temaattiseen sijoittamiseen.

Perinteisin vastuullisen sijoituskohteen lähestymistapa on poissulkeminen, mikä tarkoittaa omaan arvomaailmaan sopimattomien sektoreiden poissulkemista esimerkiksi niiden toimialan tai toimintatapojen perusteella.

Suosiminen puolestaan tarkoittaa lähestymistapaa, jossa sijoitetaan vastuullisiin liiketoimintatapoihin sitoutuneisiin, tai vastuullisia tuotteita tai palveluita tuottaviin yrityksiin.

Toimialansa parhaiden valitseminen on lähestymistapa, jossa tietyltä toimialalta valitaan parhaiten menestyneet yritykset taloudellisten, sosiaalisten tai ympäristö-vastuuseen liittyvien kriteerien perusteella.

Myös mikrorahoitus, yhteisösijoittaminen ja sosiaalisen rittäjyyden rahastot ovat osa vastuullista sijoittamista.

Yksi tapa on valita sijoituskohteet erilaisten indeksien perusteella, jotka yleensä perustuvat toimialansa parhaat -lähestymistapaan. Indeksisijoittaminen on yksityis-sijoittajalle helppo vastuullisen sijoittamisen tapa, joka tuo samalla hajautusta sijoituksiin. Vastuullisen sijoittamisen indeksejä ovat esimerkiksi Dow Jones Sustainability Index ja FTSE4Good.

Temaattinen sijoittaminen rahaston kautta esimerkiksi ilmastonmuutokseen liittyen on myös yksi yksityishenkilölle sopiva tapa.

Miten päästä alkuun?

Omat arvot sijoitustoiminnassa voivat hahmottua askel askeleelta. Sijoituskohteen sopivuutta omiin arvoihin voi pohtia esimerkiksi yrityksen raportointiin tutustumalla, käymällä läpi yritysvastuu- ja sijoittajasivuja sekä seuraamalla monipuolista uutisointia.

Vastuullinen sijoittaminen on mainiota siksi, että omilla valinnoilla voi vaikuttaa. Pienistä puroista syntyy vuolas virta. **rethink.**

Riikka Sievänen työskentelee vastuullisen sijoittamisen asiantuntijana ja tutkijana. Hän on kirjoittanut ensimmäisen suomenkielisen vastuullisen sijoittamisen kirjan yhdessä Anna Hysrkeén, Magdalena Lönnrothin ja Antti Savilaakson kanssa.

Sijoittajien ohella myös yritykset hyötyvät vastuullisuudesta. Vastuullisuusraportointi auttaa esimerkiksi kartoittamaan liiketoiminnan riskejä ja jäsentämään liiketoiminnan vaikutusta ympäröivään yhteiskuntaan.

Vastuullisuusindeksit ovat yksi hyödyllinen työkalu:

Yrityksen kuuluminen korkean profiilin vastuullisuusindeksiin tai -vertailuun on myönteinen viesti, ei vain sijoittajille vaan kaikille muillekin sidosryhmille. Sillä on usein positiivinen vaikutus yrityksen maineeseen.

Yrityksen sisällä vastuullisuusindeksiin kuulumisen nostaa tietoisuutta kestävästä kehityksestä kysymyksistä ja parantaa vastuullista ajattelua. Saatu palaute paljastaa myös, miltä osin yrityksen toiminta on hyvää ja mihin osa-alueisiin on syytä keskittyä enemmän tulosten parantamiseksi.

Stora Enso kuului vuonna 2013 seuraaviin vastuullisuusindeksiin: YK:n Global Compact -osa-keindeksi, FTSE4Good, World's Most Ethical Companies sekä pohjoismainen ilmastoindeksi.

Tulevaisuuden kaupunkoja rakentamassa

Kymmenen vuoden päästä maapallolla asuu kahdeksan miljardia ihmistä. Tulevaisuuden asumisympäristöjä rakennettaessa ympäristöystävällisyys ja turvallisuus nousevat entistä tärkeämmiksi. Ristiinliimattu puu eli CLT tarjoaa vaihtoehdon perinteisille rakennusmateriaaleille.

TEKSTI NIINA STRENG

KUVAT STORA ENSO, PROMOLEGNO, ARKKITEHTITOIMISTO MATTI ILRAMO

Australian Melbourneen kohoava kirjasto rakennetaan esivalmistetuista CLT-elementeistä.

Tätä meiltä kysyttiin
Miten metsäteollisuus auttaa ratkomaan ilmastomuutokseen liittyviä kysymyksiä?

Yarra-joen rannalla Australian Melbournessa sijaitsee puurakennus, jonka kekseliäs ja kiinnostava arkkitehtuuri kerää katseita. Entiselle Victorian satama-alueelle nouseva rakennus on uuden sukupolven kirjasto ja kaupunkilaisten kokoontumispaikka. Kyseessä on Australian ensimmäinen julkinen rakennus, jonka rakentamisessa käytetään ristiinliimattua puuta eli CLT:tä.

Kyseessä on vasta makupala tulevasta: kirjasto-projektin yhteen tuomat Stora Enso ja Lend Lease, yksi maailman johtavista kiinteistö- ja rakennusliikkeistä, aikovat tiivistää yhteistyötään. Suunnitteilla on monta uutta projektia.

CLT on esimerkki aikamme insinööripuutuotteista. "CLT tarjoaa rakennuttajille erinomaisen vaihtoehdon kerrosrakentamiseen. Sitä voidaan käyttää rakenteissa seinistä välipohjiin ja se tehostaa merkittävästi koko rakennusprosessia", toteaa Stora Enson Building and Living -liiketoiminnan Rakentamisen ratkaisujen vetäjä **Matti Mikkola**.

Stora Enso Building and Livingin CLT:tä on käytetty menestyksellä erilaisissa rakenteissa, kuten kahdeksan- ja yhdeksänkerroksissa asuinrakennuksissa Isossa-Britanniassa ja Italiassa, viisikerroksisessa vanhusten hoivakodissa Belgiassa sekä 100 metriä korkeassa tuulivoimalassa Saksassa. Lend Lease -kumppanuuden kautta Stora Enso tavoittelee tuotteelleen nopeampaa pääsyä uusille markkinoille.

"Läheinen yhteistyö tehostaa toimitusketjua sekä auttaa synnyttämään uusia tuote- ja designnovaatioita, jotka hyödyttävät molempia osapuolia", Mikkola sanoo.

Uudenlaista kaupunkirakentamista

"CLT auttaa meitä vastaamaan kahteen strategiaamme kannalta keskeiseen kasvu-trendiin: kestäväään

kehitykseen ja kaupunkialueiden uudistamiseen," sanoo Lend Leasen Timber Solutions -liiketoiminnan vetäjä **Andrew Nieland**.

"Nämä kasvu-trendit näkyvät etenkin asuntorakentamistoiminnassamme, jossa ympäristöystävällisesti ja tehokkaasti toimitettavien alle 15-kerroksisten kaupunkirakennusten kysyntä kasvaa."

CLT kilpailee betonielementti- ja teräsrakenteiden kanssa. "Kiinteistöalalla haetaan turvallisempia, vastuullisempia ja tehokkaampia rakennustapoja", Nieland jatkaa.

Lend Lease käytti yli kolme vuotta CLT:n taloudelliseen ja tekniseen arviointiin. Sinä aikana yritys vakuuttui tuotteen mahdollisuuksista.

"Euroopassa kehitetty CLT on kevyt ja vahva massiivipuusta valmistettu vaihtoehto perinteisille materiaaleille. Se on kestävä kehityksen arvojen mukainen, ja lisäksi se tehdasvalmisteisena parantaa projektimme turvallisuutta ja tehokkuutta", Nieland toteaa.

Tehokas hiilinielu

Maailman väkiluvun ennustetaan nousevan kahdeksaan miljardiin vuoteen 2025 mennessä, jolloin peräti 70 prosenttia väestöstä asuu kaupungeissa. Nopea kaupungistuminen lisää kestävä ja ympäristöystävällisen rakentamisen tarvetta.

Rakennusala käyttää maailmanlaajuisesti tarkasteltuna merkittävän osan maapallon luonnonvaroista, joista suurin osa on uusiutumattomia. Puu on ainoa uusiutuva materiaali, jota voi käyttää kantavana rakenteena isoissa kohteissa, ja lisäksi sen hiilitase voi olla jopa negatiivinen. Puurakennusten hiilijalanjälki on huomattavan pieni, sillä kasvuvaiheessa puuhun sitoutuu paljon hiiltä.

Rakentaminen ja purkutyöt aiheuttavat noin puolet maailman jätteestä. CLT:n avulla jätteen määrää voi

vähentää valmistus- ja toimitusketjun kaikissa vaiheissa. Valmistusprosessissa syntyvät sahanpurut ja hienojakoiset puulastut voidaan polttaa lämmön ja sähkön tuotannossa. Koska CLT ei sisällä haitallisia kemikaaleja, se voidaan rakennuksen elinkaaren lopussa kierrättää tai käyttää uudelleen, viime kädessä biomassana.

Lisäksi puumateriaali on kevyttä: sen paino on vain viidennes betonin painosta, minkä ansiosta perustuksilla on kevyemmät vaatimukset ja kuljetuksia tarvitaan vähemmän. "Kevyemmän rakenteen ansiosta paalutuksen ja siirtorakenteiden kuormat voivat pienentyä kolmanneksella", Nieland kertoo.

CLT-levyjä on useaa eri kokoa ja toimituksia tehdään myös mittilaustyoinä, mikä auttaa myös materiaalin käytön optimoinnissa.

Ympäristöetujen lisäksi kantavien CLT-levyjen ja -elementtien käyttö voi lyhentää rakennusaikaa 20–30 prosenttia kilpaileviin ratkaisuihin verrattuna.

Turvallisuus etusijalla

Lend Leaselle kolmas merkittävä – ja ehdottomasti tärkein – CLT:n etu on turvallisuus.

Yrityksen tavoitteena on välttää kaikki loukkaantumiseen johtavat tapaturmat. Turvallisuus onkin arvo, joka yhdistää Stora Ensoa ja Lend Leasea.

Rakennustyömaat ovat tunnetusti riskialttiita paikkoja: niillä nostetaan raskaita taakkoja, ja pienellä alueella on paljon liikennettä ja ihmisiä. CLT parantaa turvallisuutta merkittävästi, sillä kaikkein suurisimmät työt suoritetaan tehdasympäristössä.

"Turvallisuuksia ovat esimerkiksi putoaviin esineisiin, käsittelyyn, kaatumisiin ja putoamisiin sekä raskaiden hitsaus- ja hiontalaitteiden käsittelyyn liittyvien riskien vähentyminen. Myös raskaan liikenteen väheneminen parantaa turvallisuutta ja lieventää häiriöitä rakennustyömaalla lähellä asuville ihmisille", Nieland luettelee.

Ei pelkkä korvike

CLT ei ole pelkkä perinteisten materiaalien korvike. CLT-rakentaminen siirtää suunnittelua etupainoiseksi.

"Näin koko projekti – konseptista valmistumiseen asti – on täysin hallinnassa, ja rakennusprojektista kokonaisuutena tulee nopeampi, turvallisempi, yksinkertaisempi ja jouhevampi. Asennusten jaksottaminen, nostoihin liittyvät laskelmat, logistiikka ja toimitukset suunnitellaan etukäteen. Näin minimoidaan myös jätteen määrä ja vähennetään tarvetta tehdä päätöksiä ja siten mahdollisesti myös virheitä itse rakennustyömaalla", Nieland sanoo.

"CLT:n kanssa työskentely opetti meille valtavasti uutta modernista rakentamisesta – ei vain puusta rakennusmateriaalina, vaan myös tehdasvalmistusprosessista, logistiikasta, asennuksista sekä markkinoiden vastaanotosta. Olemme arvioineet kaikki nämä alueet, jotta voimme tehdä parannuksia tulevissa projekteissa."

"Opitun perusteella CLT on mielestämme kustannuksiltaan kilpailukykyinen perinteiseen rakentamiseen verrattuna, ja sillä on valtavasti potentiaalia tehostaa rakentamista", Nieland toteaa. **rethink.**

Stora Enson ja SRV:n ensimmäinen yhteinen iso puurakennuskohde on Helsingin Pukimäkeen toteutettavat neljä 5–7-kerroksista kerrostaloa.

Puu tulee kerrostaloihin

Suomessa puurakentamisella on pitkät perinteet pientaloissa. Nyt kehitys vie myös kohti kerrostaloja. Uusien teollisten ratkaisujen kehittyminen sai Suomen suurimpiin kuuluvan rakennusyhtiö SRV:n tarttumaan puurakentamiseen.

"Puuta on käytetty pitkään erikoiskohteiden toteutuksessa, tähän asti asuintalot ovat olleet kaikki tietynlaisia uniikkeja koekohteita. Nyt puun käytössä ollaan siirtymässä tavallisten asunto- ja toimistokohteiden toteutukseen", SRV:n varatoimitusjohtaja **Timo Nieminen** kertoo.

Asukkaiden vaatimukset ovat Niemisen mukaan samat rakennusmateriaalista riippumatta.

"Asunnon tulee vastata tarpeita, olla laadukas ja sijaita hyvällä paikalla. Myös ympäristö ja palvelut vaikuttavat asumiseen", hän summaa.

Vuonna 2014 Stora Enso ja SRV aloittavat Helsingin Jätkäsaareen nousevan Wood City -puukaupunkikorttelin rakentamisen. Wood City edustaa puuarkkitehtuurin kärkeä, mutta osoittaa samalla, että puu soveltuu asunto-, toimisto- ja hotellirakentamiseen.

Via Cenni

Ainutlaatuinen sosiaalisen asumisen hanke Milanossa Italiassa koostuu neljästä 9-kerroksisesta asuinkerrostalosta, joissa on yhteensä 124 asuntoa. Erityyppisiä tiloja yhdistämällä on pyritty luomaan toimiva pohja asukkaiden yhteisöllisyydelle. Rakennustyöt saatiin päätökseen keväällä 2013. Materiaalina käytettiin ristiinliimattua puuta.

Paperi aistien maailmasta

Oletko koskaan kaivannut paperia, jonka ominaisuuksia olisivat luotettavuus ja rauhallisuus? Tai pirskahtelevuus ja yllisyys? Mutta tarjolla olevia ominaisuuksia ovat vain valkoisuus, hyvä ajettavuus tai erinomainen painokilto?

TEKSTI HANNE KARRINAHO KUVA STORA ENSO

Kustantajat tietävät, miltä haluavat aikakauslehtiensä näyttävän, tuntuvan, kuulostavan – ja jopa tuoksuvan. Paperinvalmistajat taas tuntevat tuotteensa tekniset ominaisuudet pienintä piirtoa myöten. Miten kuilu näiden kahden selvästi erilaisen kielen välillä saadaan kurotuksi umpeen?

Järjestä tunteisiin

Käytämme kaikkia aistejamme tehdessämme osto- ja kulutuspäätöksiä. Kustantajat valitsevat paperilaadun lähtökohtaisesti paperimyyjän teknisten määritelmien pohjalta, mutta lopullinen valinta tehdään usein pehmeämpien, aistinvaraisten arvojen perusteella. Tämä tiedostetaan paperin myynnissä ja markkinoinnissa, mutta tieteellinen näyttö aistinvaraisten ominaisuuksien ja teknisen terminologian välisestä yhteydestä puuttuu: miten ”korkean vaaleuden” tai ”hyvän opasiteetin” luoma mielikuva ilmaistaan aistiominaisuuksina? Ja miten ”rauhallisuutta” oikein mitataan?

Tilanteeseen on tulossa muutos. Stora Enso toteutti yhteistyössä kymmenen eri puolilta Eurooppaa olevan kustantaja-asiakkaansa kanssa hankkeen, jonka tavoitteena oli saada tarkempaa tietoa teknisten määritelmien ja aistinvaraisten arvojen välisestä yhteydestä sekä tunnistaa muita aikakauslehtipaperien synnyttämiä vaikutelmia. Aistinvaraiset ominaisuudet ovat haastava

aihe, sillä juuri tietyn kokemuksen synnyttäviä tekijöitä on vaikea määritellä.

Yhteistyöprojektissa kustantajat saivat arvioitavakseen sekä painettuja että painamattomia paperinäytteitä. Ideana oli kerätä kaikki aistinvaraiset vaikutelmat, joita paperit heissä herättivät. Tulokset kartoitettiin teknisten määritelmien valossa ja analysoitiin tutkimuslaitoksessa. Vaikka painetut näytteet koettiin yleensä melko samanlaisiksi, joidenkin näytteiden herättämien kokonaisvaikutelmien välillä oli merkittäviä eroja.

Projektista saadut kokemukset ovat lupaavia: asiakkaat osallistuvat mielellään tällaiseen tutkimukseen, ja se on helppo ja luotettava tapa saada tärkeää tietoa markkinoista.

Kohti yhteistä kieltä

Paperinvalinnan taustalla olevista tunteista puhuminen voi ensi kuulemalta vaikuttaa kaukaa haetulta – mutta asiaa on syytä miettiä uudestaan.

”Aikakauslehti pyytää tulla poimituksi lehtihyllystä. Sen sisältö kutsuu selaamaan sivut läpi. Kääntyvien sivujen ääni vahvistaa, että kyseessä on aito, luonnollinen tuote. Kiehtovat kuvat houkuttelevat katsomaan tarkemmin. Tuoksu kertoo, että lehti on uusi eikä kukaan ole vielä pidellyt sitä käsissään”, sanoo aiheesta pro gradu -tutkielmansa tehnyt **Laura Ryhänen** Stora Ensolta.

Tuotteen tuntu antaa olennaista tietoa sen laadusta. Muotilehteen ja TV-lehteen liitetään tietynlaisia aistimuksia, jotka lehden on tarjottava sitä luettaessa tai selattaessa. Odotetut aistikokemukset eroavat toisistaan oleellisesti. Silkki tuntuu erilaiselta kuin puuvilla, hopea näyttää erilaiselta kuin harmaa, ja muotilehdellä ja viikkolehdeillä on erilainen tuntu.

Paperinvalmistajien, kustantajien ja aikakauslehtien lukijoiden yhteinen kieli alkaa hahmottua! **rethink.**

PIKAKELAUS: VUOSI RETHINK 2012:N JÄLKEEN
storaenso.com

Hyvä kiertämään

PAULINA TERENDY

Kierrätetty raaka-aine pitää Stora Enson Puolan tehtaan uuden kevyttä aaltopahvia valmistavan koneen käynnissä.

Toisen roska on toisen aarre. Tämä on erityisen totta, kun puhutaan kierrätettävästä raaka-aineesta. Puolassa kierrätysprosentti on ollut tähän asti Euroopan kehoimpia, kuten Rethink 2012 kertoi. Vuonna 2012 puolalaiset kierrättivät edelleen vain 38 prosenttia paperi- ja pahvijätteestä, kun peräti 13 Euroopan maata ylsi 70 prosentin tasolle.

Yksinomaan kierrätyskuitua käyttävä uusi PM5-paperikone Ostrołękan tehtaalla on Stora Enson kruununjalokivi Puolassa. Raaka-aineensa kone saa Euroopasta. Kone hyrähti käyntiin alkuvuodesta 2013, ja sen kapasiteetti on 455 000 tonnia aaltopahvin raaka-ainetta vuodessa. Kone pystyy tuottamaan sitä minuutissa puolitoista kilometriä, 90 kilometrin tuntivauhdilla.

Kierrätystä siis tarvitaan jo raaka-ainetarpeisiin puhumattakaan tehokkaan kierrätyksen myönteisistä ympäristövaikutuksista. Stora Enso jatkoi vuonna 2013

aktiivista asennemuutostyötä kierrätystoiminnan parantamiseksi Puolassa. Ostrołękan kouluille ja toimistoille suunnattu kampanja tuotti yhteensä 10 250 tonnia jättepapereita. Koulusarjan voittaja, Ostrołękan koulu numero viisi, keräsi sitä 3,5 tonnia.

Kierrätykseen pureudutaan nyt myös laajemmin kansallisella tasolla. Heinäkuussa 2013 Puolassa astui voimaan laki, joka velvoittaa kuntia tekemään jätteenkeräyssopimukset jätealan yritysten kanssa, kun tähän asti koti- ja yritystaloudet ovat olleet itse vastuussa jätteistään. Lailla pyritään saavuttamaan kansalaiset mahdollisimman laajasti ja parantamaan kierrätysprosenttia.

”Jäämme vielä odottamaan ensimmäisiä tuloksia lakimuutoksen vaikutuksesta kierrätykseen, mutta epäilemättä kyse on myönteisestä kehityksestä”, toteaa Stora Enson Ostrołękan tehtaan myyntijohtaja **Michał Gawrych**. **rethink.**

Ihmiskunta 2030: 危机

Idän nousu ja Marsin asuttaminen

Sana *kriisi* kirjoitetaan kiinaksi kahdella merkillä (危机). Ensimmäinen tarkoittaa *vaaraa* ja jälkimmäisen merkityksiä ovat *mahdollisuus*, *ajan muutos*, *hetki* tai *sattuma*. Vaikka merkien tarkoitus riippuu asiayhteydestä ja viereisistä merkeistä, *kriisin* käsittäminen sekä *vaarana* että *mahdollisuutena* voi auttaa mieltämään vuonna 2030 ihmiskunnan edessä olevia haasteita.

Kiina nousee lähivuosina maailman suurimmaksi kansantaloudeksi ja syrjäyttää Yhdysvallat kakkosilalle. Intia kirii pikavauhtia kolmanneksi. Sen väestömäärä kasvaa Kiinan ohi vuonna 2025 jatkaen edelleen kasvuaan. Aasian *uusi nousu* siirtää dramaattisesti vallan ja geopolitiikan painopistettä sieltä, mitä on totuttu kutsumaan Länneksi kohti Itää.

Onneksi maailmantalous kasvaa edelleen seuraavat kaksi vuosikymmentä ja koko ihmiskunnan elinolot paranevat. Myös Afrikka, historiallinen sivistyksen kehto, tulee *nousemaan uudelleen* maailman näyttämölle. Useimmat Afrikan maat kehittyvät 2020-luvulla nopeasti Kiinan ja Intian tavoin.

Köyhyys vähenee oleellisesti, ja ympäristön tila paranee merkittävästi kasvavan maailmanlaajuisen tietoisuuden ja jatkuvan teknologisen kehityksen ansiosta. Teknologian arvioidaan lieventävän ilmastomuutoksen aiheuttamia ongelmia. Esimerkiksi uusiutuvan energian teknologian nopea yleistymisen voi johtaa siihen, että vuoteen 2030 mennessä yli puolet kaikista energianlähteistä on uusiutuvia.

Maailma on vuonna 2030 merkittävästi erilainen paikka kuin nyt. Nopea talouskasvu ja taloudellinen yhdentymisen ovat parantaneet köyhimpien väestöryhmien asemaa, ja moni on kohottanut katseensa kohti ulkoavaruutta. Useiden valtioiden ja jopa joidenkin

yksityisten yritysten suunnitelmien mukaan Mars asutetaan 2020-luvulta alkaen.

Eksponentiaalinen teknologia ja kuolemattomuus

Muutosvauhti ei ole tasainen – se kiihtyy erittäin nopeasti. Seuraavat 20 vuotta mullistavat maailmaa enemmän kuin edelliset 200 vuotta yhteensä.

Lähivuosikymmenten uusi teknologia muuttaa radikaalisti sekä ihmiskuntaa yleisesti että yksittäisiä ihmisiä erityisesti. Moni asiantuntija puhuu neljästä tulevaisuuden tieteestä ja tekniikasta: NBIC (*nano-bio-info-cogno*).

Nano- ja *biotieteitä* voidaan pitää elämän ”kovale-vynä” eli laitteistona ja *informaatio-* ja *kognitiotieteitä* ”pehmona” eli ohjelmistona. 20 vuoden kuluttua pystymme toisintamaan ja parantamaan sekä ihmisen ”laitteiston” että ”ohjelmiston” kompleksisuutta. Ihmislaitteiston monimutkaisuutta ilmentävät geeniperimämme ja sen kolmen gigatavun suuruinen tietosisältö, kun taas ohjelmistoa kuvaavat aivot ja niiden 10^{17} tapahtumaa sekunnissa.

Tekninen kehitys voi johtaa fyysiseen kuolemattomuuteen, jonka perustana on nykyisen laitteistomme ja ohjelmistomme kopiointi, uusintaminen, tehon lisääminen ja parantaminen. Joidenkin tutkijoiden mukaan ikääntyminen on sairaus, joka voidaan parantaa. Esimerkiksi bakteerit, solumut, kantasolut ja syöpäsolut eivät vanhene. Kun ymmärrämme ilmiön syyt, tiedon avulla voidaan ehkä pysäyttää ihmiseksi kutsuttujen monimutkaisten organismien vanheneminen.

Eurooppalaisen Human Brain Projectin ja yhdysvaltalaisen BRAIN Initiativen kaltaisten hankkeiden ansiosta saatamme pystyä muuttamaan aivojamme. Eräät tutkijat uskovat, että tietokoneen ja ihmisaivojen välisten rajapintojen kehittyessä pystymme lopulta *lataamaan* aivoamme koneeseen.

Ihmiskunta lähestyy nopeasti sitä, mitä jotkut kutsuvat ”teknologiseksi singulariteetiksi”: hetkeä jolloin keinoäly saavuttaa ihmisälyn ja pian sen jälkeen ohittaa sen. Ehkäpä joistakin meistä tulee trans- ja post-ihmisiä ja maapallon ja koko maailmankaikkeuden elämä muuttuu peruuttamattomasti. **rethink.**

SINGULARITY UNIVERSITY

Venezuelalainen José (荷西) Luis Cordeiro, MBA, PhD, on Millennium-projektin johtaja ja Kaliforniassa NASAn tiedepuistossa toimivan Singularity-yliopiston opettaja. Voit lukea lisää hänestä cordeiro.org

Tietyt tässä esitetyt lausumat, jotka eivät ole historiallisia tosiasioita, kuten markkinoiden oletettuun kasvuun ja kehitykseen liittyvät lausumat ja muut kasvu- ja tuottavuusolettamat sekä lausumat, jotka alkavat ilmaisuilla ”uskoo”, ”olettaa”, ”odottaa”, ”ennustaa” tai muilla vastaavilla ilmaisuilla, ovat tulevaisuudennäkymiin liittyviä kannanottoja Yhdysvaltain vuoden 1995 Arvopapereita Koskevien Oikeudenkäyntien Uudistamisesta annetun lain (The United States Private Securities Litigation Reform Act of 1995) tarkoittamalla tavalla. Koska nämä lausumat perustuvat nykyisiin suunnitelmiin, arvioihin ja ennusteisiin, ne sisältävät riskejä ja epävarmuustekijöitä, jotka saattavat johtaa siihen, että tulokset poikkeavat merkittävästi niistä koskevista arvioista. Tällaisia tulevaisuutta koskevissa lausumissa esitetyjä tekijöitä, jotka saattavat merkittävästi muuttaa tuloksia, voivat muuan muassa olla: (1) toiminnalliset tekijät, kuten jatkuva menestys tuotannollisessa toiminnassa ja siinä saavutettava tehokkuus, jatkuvat saavutukset tuotekehityksessä, konsernin tavoittelemien asiakkaiden kyky hyväksyä uusia tuotteita ja palveluita, voimassaolevien ja uusien yhteistyösopimusten mukanaan tuoma menestys, muutokset liiketoiminnan strategioissa, kehityssuunnitelmissa tai tavoitteissa, muutokset konsernin patenttien tai muiden tekijänoikeuksien antamassa suojassa sekä pääoman saatavuus hyväksyttävillä ehdoilla; (2) teollisuuden yleiset olosuhteet, kuten tuotteiden kysynnän voimakkuus, kilpailun kovuus, konsernin tuotteiden markkinahinnat maailmalla nyt ja tulevaisuudessa sekä niihin liittyvät hintapaineet, raaka-aineiden hintavaihtelut, konsernin asiakkaiden ja kilpailijoiden taloudellinen tilanne sekä mahdollisten uusien kilpailijien tuotteiden ja teknologioiden kehittäminen kilpailijoiden toimesta; ja (3) yleinen taloudellinen tilanne, kuten talouskasvu konsernin tärkeimmillä markkina-alueilla sekä valuuttakurssi- ja korkotasovaihtelut.

Kyseenalaista. Kaikki.

Joskus on vain pysädyttävä ja kyseenalaistettava asioita. Miettiä, missä on ja mihin haluaa päästä.

Me teimme juuri niin. Huomasimme, että meidän on muututtava isosta biomateriaali-, paperi-, pakkaus- ja puutuoteyhtiöstä menestyväksi ja innovatiiviseksi uusiutuvien materiaalien yritykseksi. Miksi? Koska planeettamme vaatii täysin uuden suunnan luonnonvarojen käyttöön ja koska meidän pitää löytää uusia ratkaisuja modernien asiakkaiden tarpeisiin. Ajattele vaikkapa pilvenpiirtäjiä: entä jos niitä ei tulevaisuudessa rakennettaisikaan betonista vaan uusiutuvista luonnonvaroista tehdyistä puuelementeistä?*

Kyseenalaistamme ja uudistamme todellakin kaiken. Asenteemme. Prosessimme. Tuotteemme. Isoihin muutoksiin tarvitaan tiimityötä. Yksilöt kuitenkin toimivat muutoksen kimmokkeina ja moottoreina. Ihmiset, jotka osaavat muuttaa haasteet mahdollisuuksiksi.

Entäpä sinä? Pitäisikö sinun kyseenalaistaa ja uudistaa suuntasi ja ajatuksesi työstä? Ehkäpä juuri sinä olet se ihminen, jota me etsimme? Sinussa on mahdollisuus. Ja sellaisena lupaamme sinua myös kohdella.

You are the opportunity

Lue lisää osoitteesta storaenso.com/careers

**Nykyään mahdollista CLT-teknologiamme avulla.*

LinkedIn Seuraa meitä LinkedInissä, niin saat ensimmäisenä tietää, mitä Stora Ensossa tapahtuu. Voit hyödyntää LinkedIn-profiliasi myös luodessasi profiilin rekrytointityökaluumme. Helppoa ja nopeaa!

Skannaa linkki ja siirry suoraan urasivuillemme

